

Pankkien vastuullisen sijoittamisen tuotteiden vertailu

Toni Pulkkinen

2019 Laurea Otaniemi

Laurea-ammattikorkeakoulu

Virhe. Tiedostossa ei ole määritetyn tyylistä tekstiä.

Toni Pulkkinen
Liiketalous
Opinnäytetyö
Huhtikuu 2020

Toni Pulkkinen

Virhe. Tiedostossa ei ole määritetyn tyylistä tekstiä.

Vuosi 2020

Sivumäärä 45

Vastuullinen sijoittaminen on tällä hetkellä megatrendi puhuttaessa sijoituspäätösten tekemisessä nuorten keskuudessa. Nuoret haluavat olla tietoisia siitä, mihin he rahansa sijoittavat ja heille on tärkeää, että sijoituksen yrityksillä vastuullisuusasiat ovat kunnossa.

Opinnäytetyön tavoitteena on vertailla minkälaisia vastuullisen sijoittamisen vaihtoehtoja suomalaiset pankit tarjoavat. Tämä opinnäytetyö on rajattu käsittelemään neljää suomalaista pankkia. Työn tarkoituksena on vertailla yritysten verkkosivuja vastuullisen sijoittamisen näkökulmasta sekä rahastotarjontaa.

Tutkimusmenetelmänä on käytetty kvalitatiivista tutkimustapaa. Tarvittavat tiedot ovat kaikkien saatavilla yritysten verkkosivujen kautta. Tietoa on kerätty Danske Bankin, Nordean, Osuuspankin, S-Pankin ja FIM:n verkkosivuilta. Kerättyjen tietojen pohjalta on luotu vertailutaulukot tutkimusta varten. Taulukoista käy ilmi muun muassa verkkosivujen vastuullisen sijoittamisen kattavuus sekä rahastotarjonta.

Vertailutuloksia peilaten voidaan todeta, että perusominaisuuksiltaan verkkosivut ja niiden informatiivinen tarjonta on melko samanlaista. Rahastojen kohdalla määrät vaihtelevat huomattavasti pankkien välillä. Suurimmat erot liittyvät saatuihin tuottoihin sekä tarjonnan kattavuuteen.

Tutkimuksen luotettavuus sekä jatkotutkimusehdotukset on käyty läpi tämän työn lopussa. Lopussa on myös arvioitu omaa oppimista opinnäytetyöprosessin aikana sekä käyty läpi tutkimuksen etenemistä.

Asiasanat: Sijoittaminen, Vastuullisuus, ESG-asiat, Vertailututkimus

Toni Pulkkinen

Comparison of responsible investing in different banks

Year	2020	Pages	45
------	------	-------	----

Responsible investing is currently a megatrend when it comes to making investment decisions among young people. Young people want to be aware of the focuses, if their money is invested, and the most important consideration for them is investing in responsible ways.

The aim of this thesis was to compare what kind of responsible investment alternatives Finnish banks offer. This thesis was limited to four Finnish banks. This thesis compared the companies web pages from the point of view of responsible investing and fund offerings.

The research method used was qualitative, the information was available on the companies' web sites. Information on Danske Bank, Nordea Bank, Osuuspankki, S-Bank and FIM was collected. Based on the collected data, comparative tables were created for analysis. The tables showed the coverage of responsible investments and the funds available.

Reflecting on the findings, it can be noted that the basic features on web sites are similar and they provide similar type of information. For funds, the amounts vary significantly between the banks. The most significant differences relate to the revenues received and the amount of offered funds.

The reliability of the study and proposals for further research have been made at the end of this thesis. At the end, the author's own learning during the thesis process is evaluated.

Keywords: Investment, responsible investing, comparative study, ESG

Sisällys

1	Johdanto.....	8
1.1	Opinnäytetyön tavoitteet, tutkimusongelmat ja rajaukset	9
1.2	Opinnäytetyön rakenne	10
2	Yritykset tutkimuksen takana	11
2.1	Danske Bank.....	11
2.2	Nordea Bank Oyj	12
2.3	S-Pankki & FIM.....	13
2.4	OP-Ryhmä	14
3	Vastuullinen sijoittaminen	16
3.1	Sijoittaminen	16
3.2	Volatiliteetti	19
3.3	Sharpen luku	20
3.4	Tracking Error	20
3.5	Vastuullisen sijoittamisen periaatteet	20
3.6	Vastuullinen vai eettinen sijoittaminen?.....	22
3.7	Vastuullinen sijoittaminen eri omaisuuslajeissa	24
3.8	Osakesijoitukset	24
3.9	Korkosijoitukset	24
3.10	Pääomasijoitukset.....	25
3.11	Morningstar vastuullisuusrating	25
3.12	Vastuullisuuden indeksit	26
3.13	Vastuullisuuden kannattavuus	27
4	Pankkien tarjoamat vastuullisen sijoittamisen tuotteet ja palvelut	29
4.1	Tavoitteet ja tutkimusongelma	29
4.2	Työn toteutus	29
4.3	Tutkimusmenetelmä	29
4.4	Vertailututkimus	30
4.5	Aineiston analyysi	30
4.6	Danske Bank.....	31
4.7	Nordea	32
4.8	OP- Ryhmä	34
4.9	S-pankki ja FIM	36
4.10	Vastuullisen sijoittamisen tuotteiden ja palveluiden vertailu	37
5	Johtopäätökset	43
5.1	Tutkimuksen luotettavuus	44
5.2	Jatkotutkimusehdotukset	45

5.3	Opinnäytetyöprosessin ja oman oppimisen arviointi	45
-----	---	----

1 Johdanto

Tämän opinnäytetyön tarkoitus on tehdä vertailututkimus vastuullisen sijoittamisen tuotteista neljän suurimman suomalaisen pankin kohdalla. Tarkoituksena ei ole antaa lukijalle sijoitusneuvontaa, vaan ajatuksia omaan sijoitussalkkuun. Tutkimus on rajattu niin, että vertaillaan neljää Suomen suurinta pankkia: Danske Bank, Nordea, S-Pankki sekä OP-Ryhmää ja heidän vastuullisen sijoittamisensa tarjontaa. Tutkimuksessa ei huomioida piensijoittajien subjektiivisia kokemuksia. Vastuullisuus on noussut globaaliksi megatrendiksi, joka koskettaa jokaista ihmistä. Vastuullisuus aiheena on noussut megatrendiksi varmasti juuri siksi, koska ihmiset haluavat huolehtia siitä, että tuleville jälkipolville on turvallinen kasvuympäristö tulevaisuudessa. (Silvola, Landau 2019)

Tutkimuksen aihe syntyi, koska työskentelen itse finanssialalla sijoitusten parissa. Oma mielenkiinto vastuullista sijoittamista kohtaan on noussut suuresti kuluvan vuoden aikana ja lisäksi aihe on kasvattanut suosiota Suomessa pankkien sekä piensijoittajien keskuudessa. Vastuullisen sijoittamiseen liittyy harhaluuloja tuottojen suhteen ja sitä kautta halusin lähteä aiheutta tutkimaan sekä syventämään omaa tietämystä aiheesta. Tutkimuksissa on huomattu, että vastuullinen sijoittaminen tuo parempaa tuottoa, koska vastuullisesti toimivien yhtiöiden arvo on pitkällä tähtäimellä parempi, kuin niiden yritysten, jotka suhtautuvat vastuullisuuteen välinpitämättömästi. (Pörssisäätiö, 2019)

Julkaistuja tutkimuksia yritysten vastuullisuudesta on melko vähän ja ne painottuvat vapaaehtoihin kestäväen kehityksen raportteihin. Vasta viime vuosina on alettu vaatimaan suuria yrityksiä julkaisemaan ei-taloudellista tietoa muiden taloudellisten tietojen lisäksi. (Silvola, Landau 2019). Myöskään finanssialan vastuullisuutta ei ole paljon tutkittu toistaiseksi. Aiheesta löytyy muutamia tehtyjä opinnäytetöitä, mutta vastaavaa vertailututkimusta ei ole tehty.

Vastuullisella sijoittamisella tarkoitetaan sitä, että sijoituskohteissa otetaan ESG-asiat (Environment, Social and Governance) huomioon niin, että omassa sijoitustoiminnassa salkun tuotto ja riskiprofiili paranevat. (Finni, 2019)

Kun puhutaan vastuullisesta sijoittamisesta, on olemassa yhtä monta tapaa sijoittaa vastuullisesti, kuin on sijoittajia. Sijoittaja valitseekin siis itse omaan riskiprofiiliinsa sekä sijoitusstrategiaansa sopivimmat työkalut. Vastuullisessa sijoittamisessa on hyvä muistaa, että sitä voi tehdä kaikissa omaisuuslajeissa. Usein sijoittajilla voi olla erilaisia syitä tai rinnakkaisia syitä miksi sijoittaa vastuullisesti. Tällä hetkellä voidaan todeta vastuullisen sijoittamisen liittyvän hyvien tuottojen tavoitteluun sekä kattavampaan riskienhallintaan. (Finni, 2019) Vastuullisesti sijoittava pyrkii huomioimaan vastuullisuuden, mutta selkeästi myös parantamaan oman sijoitussalkun tuotto- ja riskiprofiilia. Kattavamman yritysanalyysin kautta tekee myös selvästi parempia sijoituspäätöksiä. (Pörssisäätiö, 2019)

1.1 Opinnäytetyön tavoitteet, tutkimusongelmat ja rajaukset

Tämän opinnäytetyön tavoite on vertailla neljän suomalaisen pankin vastuullisen sijoittamisen tuotteita. Tavoitteena on saada selville, miten vastuullisen sijoittamisen tuotteet eroavat toisistaan. Opinnäytetyön alatavoitteena on selvittää, miten vastuullisuus näkyy vertailtavien yritysten verkkosivuilla. Tavoitteiden pohjalta opinnäytetyön päätutkimusongelma on:

- Miten Danske Bankin, Nordean, OP-ryhmän ja S-pankin vastuullisen sijoittamisen tuotteet eroavat toisistaan?

Päätutkimusongelman lisäksi tavoitteiden pohjalta on muodostettu seuraavat alatutkimusongelmat:

- Miten vastuullisuus näkyy eri yritysten verkkosivuilla?
- Mitä vastuullisuuden sijoitustuotteita yritykset tarjoavat?

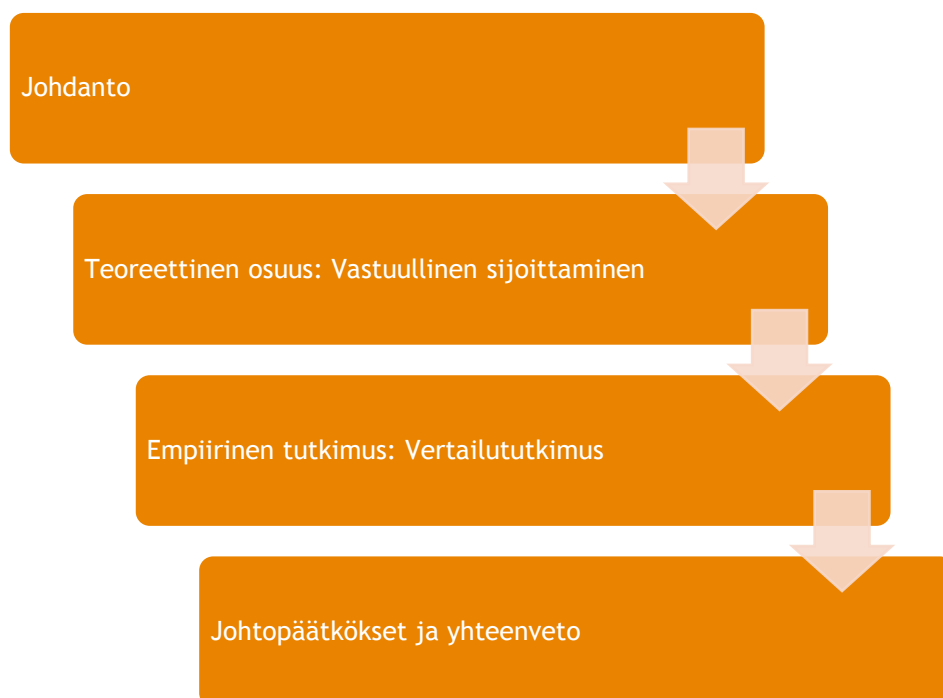
Näihin kysymyksiin vastaamalla pyritään tunnistamaan vastuullisen sijoittamisen tuotteiden eroavaisuuksia ja yhtäläisyyksiä eri pankkien välillä. Tässä opinnäytetyössä keskitytään neljän suurimman suomalaisen pankin vastuullisen sijoittamisen tuotteisiin. Nämä yritykset ovat Danske Bank, Nordea, OP-ryhmä ja S-Pankki. Tutkimus on rajattu koskemaan vastuullisen sijoittamisen tuotteita. Tässä opinnäytetyössä ei tulla huomioimaan piensijoittajien subjektisia mielipiteitä eikä muita sijoittamisen tuotteita.

Opinnäytetyön tutkimus on tehty kvalitatiivisella tutkimusmenetelmällä, ja käytetty data on kerätty yritysten ulkoisilta verkkosivuilta. Laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä pyrkii saamaan informaatiota syvällisesti tutkitusta aiheesta. Menetelmä sopii parhaiten tutkimuksiin, joissa pyritään vastaamaan kysymyksiin ”miksi” ja ”miten”. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2016) Kvalitatiivisena menetelmätapana on käytetty vertailututkimusta. Tutkimukseen on kerätty tietoa Danske Bankin, Nordean, OP-ryhmän ja S-Pankin vastuullisen sijoittamisen tuotteista ja esitelty nämä erikseen. Kerätty data on koottu taulukoihin, joiden avulla tuotteita vertaillaan keskenään. Tässä opinnäytetyössä data on kerätty pankkien verkkosivujen kautta ja lisäksi on käytetty aiheeseen liittyviä uutisia ja artikkeleita. Opinnäytetyössä tehtävällä tutkimuksella pyritään vastaamaan tutkimusongelmaan.

Opinnäytetyön tekijän tavoitteena on syventää omaa osaamista vastuullisen sijoittamisen saralta sekä kehittää omia taitoja. Yksi tavoite on myös löytää opinnäytetyön tekijälle uutta tietoa aiheeseen liittyen, jota voi hyödyntää omassa työssä sijoitusten parissa.

1.2 Opinnäytetyön rakenne

Opinnäytetyö koostuu teoreettisesta viitekehystä, tutkimusosuudesta sekä tuloksien ja johtopäätösten esittämisestä. Teoriaosuuden tarkoitus on syventyä olennaiseen teoriapohjaan tutkimuksen kannalta. Lähteenä on käytetty laajasti eri kirjallisuuden lähteitä sekä ajankohtaisia artikkeleita ja muita internet -lähteitä. Tutkimusosuus sisältää tutkimusmenetelmän käytännön toteutuksen ja empiirisen osuuden jälkeen esitellään tulokset ja johtopäätökset. Johtopäätösten kanssa esitellään myös kehitysehdotuksia ja jatkotutkimusehdotuksia. Lopussa opinnäytetyön tekijä arvioi myös omaa suoriutumistaan ja oppimistaan prosessin aikana.

Kuvio 1: Opinnäytetyön rakenne

2 Yritykset tutkimuksen takana

Tässä kappaleessa tutustutaan yrityksiin, jotka ovat tutkimuksen kohteena. Nämä yritykset ovat Danske Bank, Nordea, Osuuspankki sekä S-pankki. Tietoa on kerätty yritysten ulkoisilta verkkosivuilta.

2.1 Danske Bank

Danske Bankin nykyisenkaltainen pankkitoiminta alkoi Suomessa vuonna 1887, kun Suomen valtio perusti Postisäästöpankin. Toiminnan alussa otettiin vastaan yleisön talletuksia posti-konttoreissa. Alussa varoja sijoitettiin pelkästään valtion obligaatioihin, mutta vähitellen toiminta laajeni erilaisiin yrityksiin, kuten energia- ja teollisuusyritykset. Sittemmin mukaan tuli myös asuntorakentamiseen suunnattu luotonanto. Vuonna 1970 valtion liikelaitoksena toiminut Postisäästöpankki muuttui Postipankiksi ja vuonna 1988 pankista tuli valtion omistama osakeyhtiö. Vuonna 1997 silloinen Postipankki muuttui julkiseksi osakeyhtiöksi. Se yhdistettiin valtion omistuksessa olleen Suomen Vientiluoton kanssa. Vuonna 1998 pankki nimettiin Leonia Pankiksi. Vuosituhannen taitteessa vakuutusyhtiö Sammon omistajat sekä Suomen valtio päättivät yhdistää Sammon sekä Leonia pankin täyden palvelun kattavaksi finanssikonserniksi. Yhdistymisen myötä yhteistyö Postin kanssa päättyi. Leonia Pankin nimi muutettiin Sampo pankiksi nopeasti yhdistymisen jälkeen. 2000 -luvulla toimintaa laajennettiin Baltian maihin, ja vuonna 2007 tanskalainen Danske Bank osti Sampo Pankin sekä liitti sen osaksi konserniaan. Aina vuoteen 2012 Sampo pankki jatkoi omalla nimellään Suomessa, kunnes Danske Bank -konserni päätti yhdistää liiketoiminta-alueiden brändit niin, että jatkossa kaikki toiminta on Danske Bank nimen alla. (Danske Bank, 2019)

Nykyään Danske Bank on kansainvälisesti toimiva pohjoismainen pankki, jolla on toimintaa 16 maassa. Pankki tarjoaa kokonaisvaltaisia pankkipalveluita henkilö-, yritys- ja yhteisöasiakaille. Pelkästään Suomessa konsernilla on lähes miljoona henkilöpuolen asiakasta ja lähes 90 000 yhteisö- ja yritysasiakasta. Danske Bankin palveluksessa toimii tällä hetkellä noin 2 000 finanssialan ammattilaista niin sijoitustoiminnassa, rahoittamisessa kuin päivittäispalveluiden parissa. Pankkipalveluiden lisäksi Danske Bank tarjoaa henki- ja eläkevakuutuksia, varallisuudenhoitoa, asuntorahoittamista sekä kiinteistö- ja leasingpalveluja. (Danske Bank, 2019)

2.2 Nordea Bank Oyj

Nordean toiminta Suomessa alkoi vuonna 1862, kun Suomen ensimmäinen liikepankki Suomen Yhdyspankki perustettiin. Yhdyspankin perustamisen aikaan ei Suomessa ollut osakeyhtiöpankkilakia ja mallia otettiin toimintaan ulkomailta.

Suomen Yhdyspankin lisäksi Nordean sukupuhun lukeutuu Kansallis-Osake-Pankki, Helsingin Osakepankki sekä STS-pankki. (Nordea, 2019)

Kansallis-Osake-Pankki perustettiin vuonna 1889 keväällä, kun Suomeen haluttiin pankki, joka tarjoaa palveluita suomen kielellä. Ensimmäinen Kansallis-Osake-Pankin konttori avattiin Helsinkiin Aleksanterinkatu 17:ssä. Pankin haasteena oli saada toimiva suomenkielinen pankkisanasto aikaisemman ruotsinkielisen rinnalle. Heti pankin toiminnan alussa oli selvää, että tarkoituksena on laajentua ympäri Suomea tarjoten suomenkielistä pankkipalvelua, vaikka alussa aloitettiin pelkästään yhdellä konttorilla toimilupien takia. Vuoteen 1913 mennessä toiminta oli laajentunut niin voimakkaasti, että Kansallis-Osake-Pankki oli Suomen toiseksi suurin liikepankki. (Nordea, 2019)

Helsingin Osakepankin toiminta aloitettiin vuonna 1912. Seuraavana vuonna pankkitoiminta avattiin asiakkaille. Helsingin Osakepankki on kokenut monet pankkifuusiot, joissa on yhdistetty pieniä ja melko paikallisesti toimineita liikepankkeja. Näiden toimien myötä Helsingin Osakepankista kasvoi valtakunnallinen liikepankki ja fuusioiden myötä pankki vahvisti asemaa ruotsinkielisten asiakkaiden parissa, kun aikaisemmat fuusiot kohdistuivat ruotsinkielisille paikkakunnille. Helsingin Osakepankille on historian saatossa leimallista monet pankkifuusiot. 1980 -luvulla puolivälissä Helsingin Osakepankki ajautui taloudellisiin vaikeuksiin. Vuonna 1985 liikepankin itsenäinen historia päättyi ja siitä alkaen Helsingin Osakepankki toimi Yhdyspankin tytäryhtiönä, kunnes pankkien fuusio toteutui 1986. Helsingin Osakepankin henkilökunta siirtyi Yhdyspankin palvelukseen etuineen. Vuonna 1995 Suomen Yhdyspankki sekä Kansallis-Osake-Pankki päätyivät fuusioitumaan ja pankin nimeksi valittiin Merita. Fuusioita jatkettiin vielä vuonna 1998, kun Merita ja ruotsalainen Nordbanken fuusioituvat MeritaNordbanken konserniksi. (Nordea, 2019)

Vuonna 2001 Nordbanken, Unibank, Kreditkassen ja Meritabank fuusioituvat yhdessä ja nimeksi päätettiin valita Nordea, joka tulee sanoista Nordic ja ideas. Uudeksi valitun nimen on tarkoitus kuvata sitä, miten pankki jakaa sekä kehittää uusia hyviä pohjoismaisia ideoita. Tarkoituksena on luoda laadukkaita ratkaisuja, jotka perustuvat yhteisiin pohjoismaisiin arvoihin. Näitä ovat muun muassa avoimuus, tasavertaisuus sekä ympäristönsuojelu. (Nordea, 2019)

Vuonna 2017 Nordea päätti yksinkertaistaa juridisia rakenteitaan. Suomessa, Norjassa ja Tanskassa toimivat tytäryhtiöt muutettiin Nordea Bank AB: (publ) sivuliikkeiksi. Tarkoituksena oli vastata paremmin pohjoismaista toimintatapaa. Samaisena vuonna Nordean hallitus päätti siirtää Nordean emoyhtiön toiminnan Ruotsista Suomeen. Kotipaikka Euroopan pankkiunionin jäsenmaana tarkoittaa sitä, että pankkia koskee samaiset säännökset, kun sen eurooppalaisia kilpailijoita. (Nordea, 2019)

Nykyään Nordealla on toimintaa 20 maassa niin Pohjoismaissa kuin Baltiassa. Nordea tarjoaa maailmanlaajuisesti pankkipalveluita 9,3 miljoonalle (vuonna 2018) henkilöasiakkaalle sekä 572 000 (vuonna 2018) yritysasiakkaalle. Pankissa toimi globaalisti vuonna 2018 noin 29 000 työntekijää. (Nordea, 2019)

2.3 S-Pankki & FIM

FIM:n historia alkaa vuonna 1987, kun Finanssimeklarit Oy perustettiin. Vuosien varrella FIM on kasvanut pelkästään arvopaperikauppiasta luotettavaksi varainhoitajaksi sekä täyden palvelun tarjoavaksi yksityispankiksi. Vuonna 1989 Pörssi-yhtiö Nobiscum Oy osti Finanssimeklarien osakekannan, jonka takia yrityksestä tuli Nobiscumin tytäryhtiö ja seuraavana vuonna Finanssimeklarit fuusioitiin Nobiscumiin ja liiketoimintaa jatkettiin uudessa Pankkiiriliike Finanssimeklarit Oy:ssä. Vuonna 1993 yhtiön nimi päätettiin muuttaa nykyiseen muotoon eli FIM Pankkiiriliike Oy:ksi. Vuonna 1994 yhtiö päätti laajentaa liiketoimintaansa ja perusti FIM Omaisuushoito Oy:n sekä FIM Varainhoito Oy:n. Vuonna 2000 yhtiön kasvu oli voimakasta ja yritys päätti laajentaa toimintaansa avaamalla uudet toimipisteet Tampereelle, Ouluun sekä Turkuun.

Vuonna 2006 FIM päätti listautua Helsingin pörssiin ja seuraavana vuonna 2007 Islantilainen Glitnir-pankki osti FIM:n. Kauppojen yhteydessä FIM:n nimi muuttui Glitnir Pankiksi. Liiketoiminta ei ollut kannattavaa ja vuonna 2008 työntekijät pelastavat FIM:n toiminnan ostamalla osakekannan takaisin Suomeen. Yhtiön nimi muutettiin takaisin FIM:ksi. Vuonna 2013 S-Pankki osti 51 prosenttia FIM:stä. Kauppojen jälkeen päätettiin lanseerata asiakasomistajille suunnatut Säästörahastot. Rahastot saavuttivat suuren suosion ja samalla päätettiin myös luovuttaa LähiTapiola -rahastojen hallinnointi FIM:lle. Seuraavana vuonna FIM:n asiakkaat saivat myös käyttöön S-Pankin tarjoamat laajat pankkipalvelut. 2016 S-Pankki teki myös päätöksen ostaa loput FIM:stä. (FIM, 2019)

Viimeisimmässä puolivuosisikatsauksen lopussa konsernissa työskenteli 620 henkilöä. S-Pankki Oy työllisti 498 henkilöä, FIM tytäryhtiössä 38 henkilöä sekä S-asiakaspalvelussa 84 henkilöä. (S-Pankki, 2019). Tällä hetkellä S-Pankilla on 3,1 miljoonaa asiakasta tarjoten asiakkailleen sijoittamisen palveluita, asuntorahoitusta sekä muita rahoituspalveluita. S-Pankki on valittu

kuudesti peräkkäin vastuullisimmaksi pankiksi Pohjoismaiden laajimmassa brändivertailussa, Sustainable Brand Indexissä. (S-Pankki, 2019)

2.4 OP-Ryhmä

Op-Ryhmä katsotaan alkaneeksi vuoden 1902 toukokuussa, kun Osuuskassojen Keskuslainarahasto perustettiin. Varsinainen lainaustoiminta aloitettiin vasta vuoden 1903 puolella, kun valtion lupaama suurehko laina oli Keskuslainarahaston käytettävissä. Vuonna 1915 OKO:lle myönnettiin lupa myöntää luottoja myös kunnille, seurakunnille sekä muille osuustoiminnallisille yrityksille. Todellisia pankkimaisia piirteitä Osuuskassat saivat vuonna 1920, kun niille myönnettiin oikeudet ottaa talletuksia jäsenten ohella myös yleisöltä. Vuonna 1928 perustetulle Osuuskassojen keskusliitolle määriteltiin tavoitteeksi toiminta aatteellisena keskusjärjestönä maalaisväestön- sekä paikallisten osuuskassojen keskusjärjestönä. Talvisodan jälkeen OKO aloitti kiinnitysluottotoiminnan vuonna 1941. Voimakas muuttoliike maalta kaupunkeihin siirsi myös sen toimintaa yhä voimakkaammin kaupunkeihin. Voimakas muuttoliike jatkui yhä 1950 -luvulla maalta kaupunkeihin sekä taajamiin. Muuttoliikkeen myötä osuuskassojen toiminnan painopiste siirtyi kasvukeskuksiin. Uutena haasteena osuuskunnille oli järjestää asiakkaille asuntoluottoja sekä rakentaa uusia asuntoja muuttoliikkeen mukana. (Osuuspankki, 2019)

Uusien pankkilakien astuessa voimaan 1970 saivat paikallispankit lähes tasaveroisen aseman liikepankkien kanssa. Lakiuudistuksen myötä osuuskassoista tuli osuuspankkeja. Vuonna 1974 osuuspankit hyväksyivät linjauksen, minkä takia ne lupautuivat palvelemaan kaikkia väestöryhmiä tasapuolisesti yleispankkina. 1987 perustettiin OP-Rahastoyhtiö, joka toi samalla ensimmäiset säästämisen ratkaisut vaihtoehdot asiakkailleen. Kaksi vuotta rahastoyhtiön perustamisesta OKO listautui Helsingin pörssiin. Yleisöannin yhteydessä OKO sai noin 60 000 uutta omistajaa listautuessaan. (Osuuspankki, 2019)

1990 -luvun alkupuolella pankkitoiminta koki suuren kriisin. Kriisistä huolimatta Osuuspankki pärjäsi kilpailijoihin verrattuna hyvin. Kriisin päätyttyä Osuuspankki oli noussut Suomen suurimmaksi pankkiryhmäksi. Vuonna 2005 OP -Ryhmä osti sen silloisessa suurimassa kaupassa Pohjola Yhtymä Oyj:n ryhtyen samalla sen pääomistajaksi. Oston yhteydessä OP -ryhmän toimintaa laajennettiin vahinkovakuuttamiseen. Kauppojen myötä OP -ryhmästä tuli johtava finanssiryhmä Suomen markkinoilla. Vuonna 2014 OP-Pohjola teki julkisen ostotarjouksen kaikista Pohjolan osakkeista. Oston yhteydessä samalla kerrottiin, että tarkoituksena on poistaa Pohjolan osake pörssistä ja palata kokonaan omistuspohjalta asiakkaiden omistamaksi finanssiryhmäksi. Vuonna 2016 OP -ryhmä kertoi vahvistaneensa uuden strategian. Ryhmä tarkoitusena on muuttua asteittain finanssiryhmästä digitaaliseksi monialaiseksi yhtiöksi. (Osuuspankki, 2019)

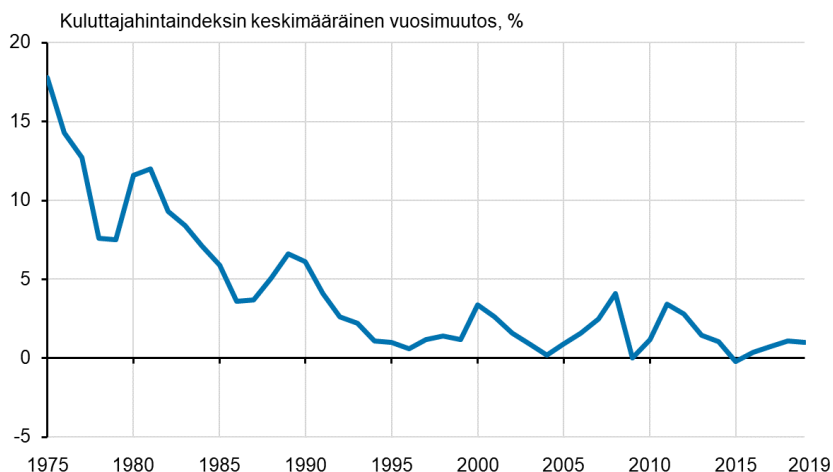
Vuonna 2019 Osuuspankkien omistaja-asiakkaiden määrä kasvoi alkuvuodesta 42 000 uudella asiakkaalla 1,95 miljoonaan. Op-Ryhmän pankki- sekä vakuutustoiminnan yhteisten asiakkaiden määrä kasvoi 28 000 uudella asiakkaalla summaten yhteensä yli 1,8 miljoonaa asiakkaaseen. Vuoden 2019 OP -ryhmän osavuosisikatsauksessa käy ilmi, että ryhmän palveluksessa tilikauden lopussa oli 12 774 henkilöä. (Osuuspankki, 2019)

3 Vastuullinen sijoittaminen

Tässä kappaleessa kerrotaan vastuullisesta sijoittamisesta, sen periaatteista ja indekseistä sekä vastuullisesta sijoittamisesta eri omaisuuslajeissa. Tieto on kerätty useista eri kirjallisista- sekä internetlähteistä.

3.1 Sijoittaminen

Moni aloitteleva sijoittaja sekä aiheesta kiinnostunut usein miettii, onko sijoittaminen ylipääntänsä kannattavaa tai onko aloittaminen järkevää, jos käytössä on vain pieniä rahasummia sekä ajankäyttö markkinoiden seurantaan on rajallista. (Pörssisäätiö, 2020) Pankkitilillä olevien varojen arvo laskee pitkällä aikajänteellä nykyisessä korkotilanteessa, koska tileille maksettava korko on lähestulkoon nolla. Samaan aikaan hyödykkeiden hintataso nousee. Inflaation vaikutus onkin suuri varojen ostovoiman heikkenemiseen. Alla olevasta taulukosta voi hyvin havaita, että kuluttajahintaindeksin trendi on jatkuvasti ollut laskeva. Markkinoilta on siis haettava noin kahden prosentin tuottoa, jotta varojen ostovoima säilyy. (Sijoittaja, 2020)

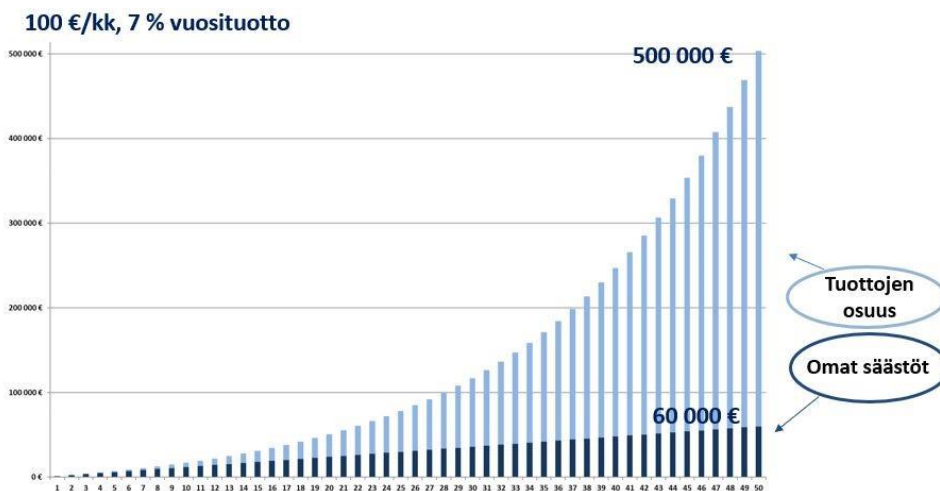

Kuvio 2: Tilastokeskus, kuluttajahintaindeksi

Sijoittamisessa tärkeintä on tehdä itselle sopiva suunnitelma ja lähteä toteuttamaan sitä pitkällä aikajänteellä useamman vuoden ajaksi. On tärkeää myös miettiä, kuinka paljon varoja jää käytettäväksi pakollisten menojen jälkeen. Mitä aikaisemmin aloittaa sijoittamisen, sitä paremman tuottokasvun voi saavuttaa sijoitetulle pääomalle. (Pörssisäätiö, 2020) Sijoittaminen perustuu korkoa korolle -ilmiöön, mikä tarkoittaa sitä, että pitkällä jännteellä myös sijoitusten tuotot kasvavat korkoa yhdessä sijoitetun pääoman lisäksi kasvattaen varallisuutta kiihtyvästi. (Hannu Nummiaro, 2019) Alla olevasta taulukosta on todettavissa, miksi sijoittaminen on kannattavaa. Taulukossa on laskettu 100 euron kuukausisäästäminen seitsemän prosentin vuosituotolla 50 vuoden säästöajalla. Kuten huomataan 50 vuoden kohdalla kertynyt

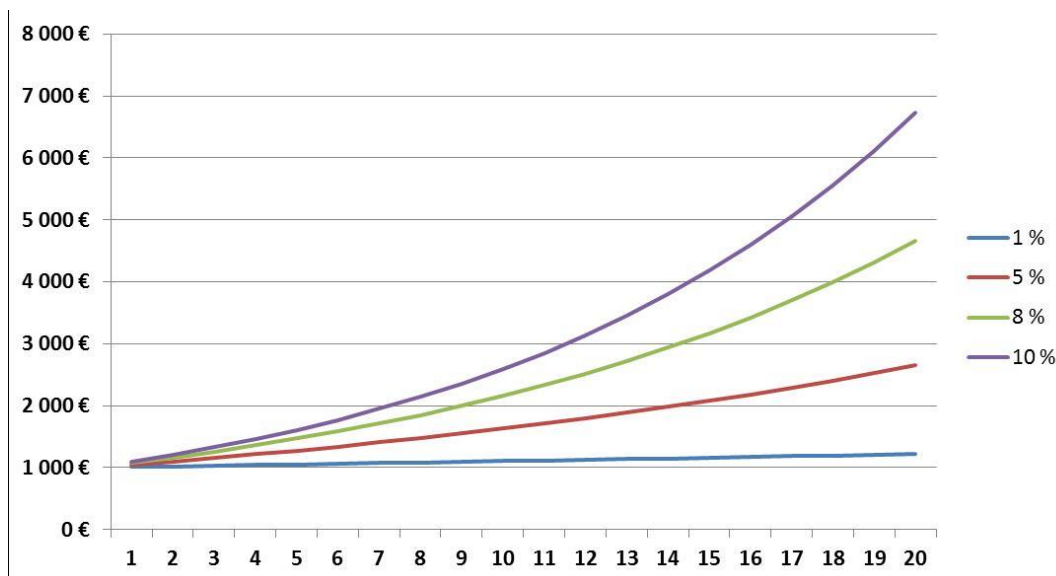
pääoma on 60 000 euroa ja korkoa korolle tuottoa on kertynyt 500 000 euroa. Varallisuutta on siis kertynyt yhteensä 560 000 euroa.

Korkoa korolle -ilmiön vaikutus

Kuvio 3: Pörssisäätiö, Korkoa Korolle -ilmiön vaikutus

Minkälaista tuottoa olisi järkevää odottaa? Omien sijoitusten tuotto riippuu riskistä, jonka on valmis markkinoilla ottamaan sekä omasta sijoitushorisontista. Mitä pidempi on sijoitusaika eli sijoitushorisontti, sitä tasaisempi on odotettu vuosituotto. Sijoittamisessa on hyvä muistaa, että lyhyellä aikavälillä sijoitusten arvo voi vaihdella voimakkaasti. Nykyisessä korkojen markkinatilanteessa riskittömän koron tuotto on lähellä nollaa. (sijoittaja, 2020) Alla olevassa taulukossa on käytetty 1 000 euron sijoitettua pääomaa yhden prosentin tuotto-odotuksella, jota tyypillisesti maksetaan säästöille tilillä. Taulukosta on huomattavissa, kuinka paljon enemmän on tienattavissa markkinoilta varat sijoitettuna pankkisäästäjään verrattuna.

Kuvio 4: Pörssisäätiö, talletusten kehitys

Informaatio	Sijoitushorisontti	Sijoitussumma	Riski ja tuotto
Onko minulla aikaa ja halua seurata markkinoita?	Miten pitkäksi aikaa olen sijoittamassa?	Miten suurta summaa olen sijoittamassa?	Mikä on maksimitappio, jonka olen valmis kestämään?
Olenko kiinnostunut markkinoista ja osaanko seurata niiden kehitystä?	Onko mahdollista, että joudun likvidisoimaan sijoituksen ennen tavoiteaikaa?	Miten suurta osaa omasta varallisuudesta olen sijoittamassa?	Voiko yhden sijoituksen tappio neutralisoida muilla kohteilla?
Osaanko arvioida eri sijoituskohteiden riskejä?	Tarvitseanko sijoituksesta säännöllistä kasvavirtaa?	Hajautanko sijoitusomaisuuttani vai en?	Haluunko suojautua valuuttakurssin muutoksilta esim. sijoittamalla kansainvälisesti?
Haluunko tehdä kaikki sijoituspäätökset itse? Tarvitseeko minun jatkuvasti tietää sijoitussalkkuni sisältö? Seuraanko itse salkkuni tuoton ja riskin kehitystä?	Teenkö kertosijoituksen vai olenko kuukausisäästäjä?	Sijoitanko ylimääräisiä varoja jotain tiettyä tavoitetta varten?	Miten paljon arvonalasku harmittaa?
Pystynkö suunnittelemaan verotuksen kannaltani optimaaliseksi?			Pystynkö suhtautumaan riskiin, sillä periaatteella, että ”ilman riskiä ei voi saada hyviä tuottoja?”

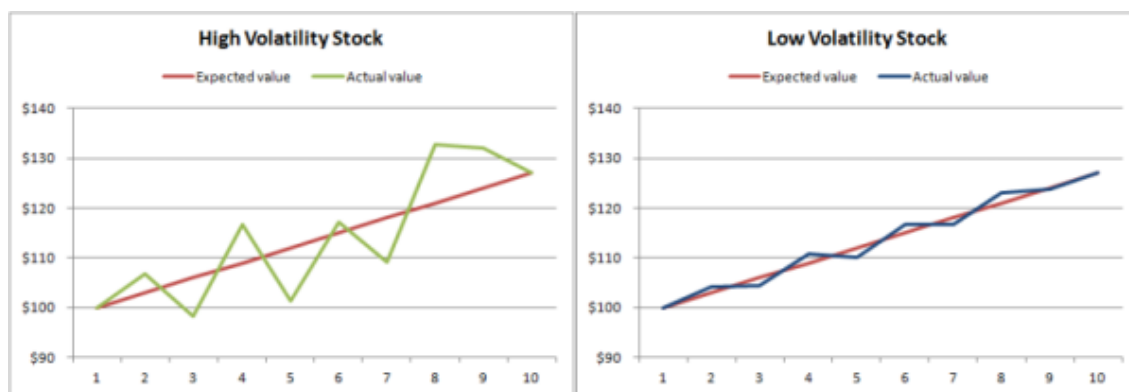
Kuvio 5: Sijoittajan neljä tärkeintä kysymystä (Puttonen, V & Repo, E. 2011)

3.2 Volatiliteetti

Sijoituksista ja rahoitusmarkkinoista puhuttaessa riski ja tuotto kulkevat rinnakkain käsi kädessä. Mitä suurempi on sijoituksen riski, sitä suurempaa tuottoa sijoittavat odottavat ja vaativat myös markkinoilta. Riski kuvaa sijoitusten epävarmuutta. (Knüpfner, Puttonen, 2014. 136)

Sijoituksen riskiä mitataan volatiliteetilla. Volatiliteetti määritellään sijoituksen tuoton kokonaishajonnaksi ja se mittaa tuottojen hajontaa odotusarvojen ympärillä. Volatiliteetti on suurempaa, mikäli arvot poikkeavat suuresti keskiarvostaan. Tällöin myös sijoituksen riski on suurempi. (Knüpfner, Puttonen, 2014. 136)

Volatiliteetin arvon ollessa korkea, sitä voimakkaammin sijoituskohte vaihtelee päivästä toiseen. Yleisimmät volatiliteetin aiheuttajat ovat yleinen epävarmuus markkinoilla, uutisointi sekä kaupankäynti. Mikäli markkinoilla on yleistä epävarmuutta, uutisointi lisääntyy suuresti, joka vaikuttaa sijoitusinstrumentin kaupankäyntiin ja tätä kautta myös volatiliteettiin nousevasti. Mikäli sijoituskohteella ei käydä ollenkaan kauppaa, on sen volatiliteetti nolla. (Sijoitustieto, 2018)

Kuvio 6: Volatiliteetti - Markkinoiden pelkokerroin. (Sijoitustieto, 2018.)

3.3 Sharpen luku

Sharpen luku tarkoittaa riskikorjatun tuoton mittaamista. Riskikorjatussa tuottomittarissa salkun ylituottoa mitataan keskimääräisesti salkun kokonaisriskiin. Kokonaisriskiä mitataan volatilitetilla. Sharpen mittarin tarkoituksena on kertoa, kuinka paljon enemmän tuottoa on saatu yhtä volatilititeettiprosenttia kohden verrattuna riskittömään sijoituskohteeseen. Mitä suurempi luku, sitä paremmin sijoituskohde on tuottanut verrattuna riskiin. (Puttonen, V & Repo, E. 2011. 105)

Sharpen luvun ongelma käytettäessä syntyy silloin, jos sijoituskohteen tuottolisä on negatiivinen. Tämä tarkoittaa sitä, että tuotto on riskitöntä korkoa pienempi. Tällöin korkea tuottoisemmalla ja matala riskisellä sijoituskohteella voi olla pienempi Sharpen luku, kuin tuotoltaan huonommalla ja riskiltään suuremmalla sijoituskohteella. (Nasdaq Helsinki, 2016. 102)

Sharpen luku on yleisin Suomessa käytetty riskikorjatun tuoton mittari verrattaessa sijoitusrahastojen suorituksia. Suomessa toimiville sijoitusrahastoille lasketut Sharpen luvut löytyvät rahastojen rahastoraporteista. (Nasdaq Helsinki, 2016. 102)

3.4 Tracking Error

Tunnusluvun tarkoituksena on kertoa, kuinka tarkasti seurattavan rahaston tuotto on seurannut vertailuindeksinsä tuottoa. Suuri tracking error kertoo siitä, että rahaston tuotto on vaihdellut paljon verrattuna vertailuindeksiin. (Aktia, 2020) Pieni tracking error eli aktiivinen riski tarkoittaa sitä, että rahaston tuotto seuraa lähes vertailuindeksin tuottoa. Tracking error tunnusluku lasketaan edeltävältä 12 kuukauden jakson arvosta. (Seligson, 2020)

3.5 Vastuullisen sijoittamisen periaatteet

YK on määrittänyt vastuullisen sijoittamisen periaatteet eli PRI (Principles for Responsible Investment). PRI- periaatteet käsittelevätkin ympäristö vaikutuksia, sosiaalisia vaikutuksia ja yhtiöiden hallintotapaan liittyviä tekijöitä sijoittamisessa. Pankit käyttävät usein samaisesta aiheesta lyhennettä ESG (=Environmental, Social, Governance). Tällä hetkellä etenkin nuoria kiinnostaa, millaisiin yrityksiin he rahansa sijoittavat. Vastuullinen sijoittaminen kiinnostaa vielä toistaiseksi enemmän naisia kuin miehiä. Kun on vertailtu vastuullista sijoittamista tuottoon, on tutkimustieto ollut ristiriitaista. Jotkin tutkimukset ovat olleet sitä mieltä, että vastuullisuus ei ole vaikuttanut millään muotoa tuottoon. (Korpela, E, 2018)

Kun puhutaan vastuullisen sijoittamisen periaatteista, voidaan ne luokitella kuuteen YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteisiin. Yritykset, jotka ovat allekirjoittaneet PRI- periaatteet ovat julkisesti hyväksyneet ja sitoutuneet noudattamaan sovittuja periaatteita. (Chen, J, 2019)

1. **ESG-asioiden liittäminen sijoitusanalyysiin, sijoituspolitiikkaan sekä päätöksentekoon.** PRI- periaatteiden allekirjoittaneet voivat noudattaa ensimmäistä periaatetta kehittämällä mittareita, analyyseja sekä ESG-asioihin liittyviä työkaluja. Palveluntarjoajia ja tutkijoita tulee myös kannustaa tutkimaan ja analysoimaan ESG-asioihin liittyviä kysymyksiä. (Chen, J, 2019)
2. **Yritykset sitoutuvat toimimaan aktiivisina omistajina muun muassa kehittämällä omistajapolitiikkaa ja käyttämällä äänioikeutta yhtiökokouksissa sekä sisällyttämällä ESG-asiat omistuspolitiikkaan sekä käytäntöihin.** Allekirjoittaneet yritykset voivat noudattaa toista periaatetta suojelemalla ja edistämällä osakkeenomistajien oikeuksia. Tavoitteena on, että käydään aktiivista vuoropuhelua yritysten kanssa ja edistetään ESG- asioita tulevaisuudessa yhteistyöllä. (Chen, J, 2019)
3. **Edistämään sijoituskohteiden asianmukaista ESG-raportointia niiltä yrityksiltä, mitkä ovat sijoituskohteena.** Organisaatiot voivat pyytää yrityksiä sisällyttämään ESG-asiat esimerkiksi vuosikertomuksiin sekä pyytämään raportointia ESG-asioiden työkalujen, kuten Global Reporting Initiative (GRI) avulla. GRI on yritys, joka toimii kestävän kehityksen raportoinnin parissa. Yrityksen tarkoituksena on saada tarpeelliset tiedot organisaation vaikutuksesta ihmisoikeuksiin, korruptioon tai ilmastonmuutokseen. (Chen, J, 2019)
4. **Periaatteiden edistämisen ja hyväksymisen toteuttaminen sijoitusosalalla.** ESG-asioihin liittyviä odotuksia tulisi kommunikoida palveluntarjoajille. Yritysten tulisi myös käydä aktiivisesti keskustelua niiden kanssa, jotka eivät vielä täytä asetettuja ESG-vaatimuksia. (Chen, J, 2019)
5. **Yhteistyön tekeminen, jotta edistetään vastuullista sijoittamista muiden sijoittajien kanssa.** Organisaatiot voivat tehdä yhteistyötä, jotta uudet aiheet saadaan ratkaistua. Yritykset voivat myös tukea aloitteita jakamalla tarvittavia tietoja, tarvittavia resursseja tai työkaluja. (Chen, J, 2019)
6. **Vastuullisen sijoittamisen edistymisen ja toiminnan raportointi.** Organisaatiot raportoivat jokaisen toiminnan ja edistymisen kohti ESG-periaatteiden toteutumista.

Periaatteen tarkoituksena on lisätä tietoisuutta ESG-periaatteista edunsaajien ja sidosryhmien keskuudessa muun muassa kertomalla avoimesti miten vastuullisuusperiaatteet on sisällytetty toimintaan. (Chen, J, 2019)

Organisaatiot ovat sitoutuneet vapaaehtoisesti edistämään, ylläpitämään ja tukemaan ESG-periaatteita ja sitä kautta hallitsemaan paremmin niihin liittyvät riskit. YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet allekirjoittaneet yritykset ovat myös sitoutuneet pyrkimään tuottojen lisäämiseen vastuullisuudesta tinkimättä. (Chen, J, 2019)

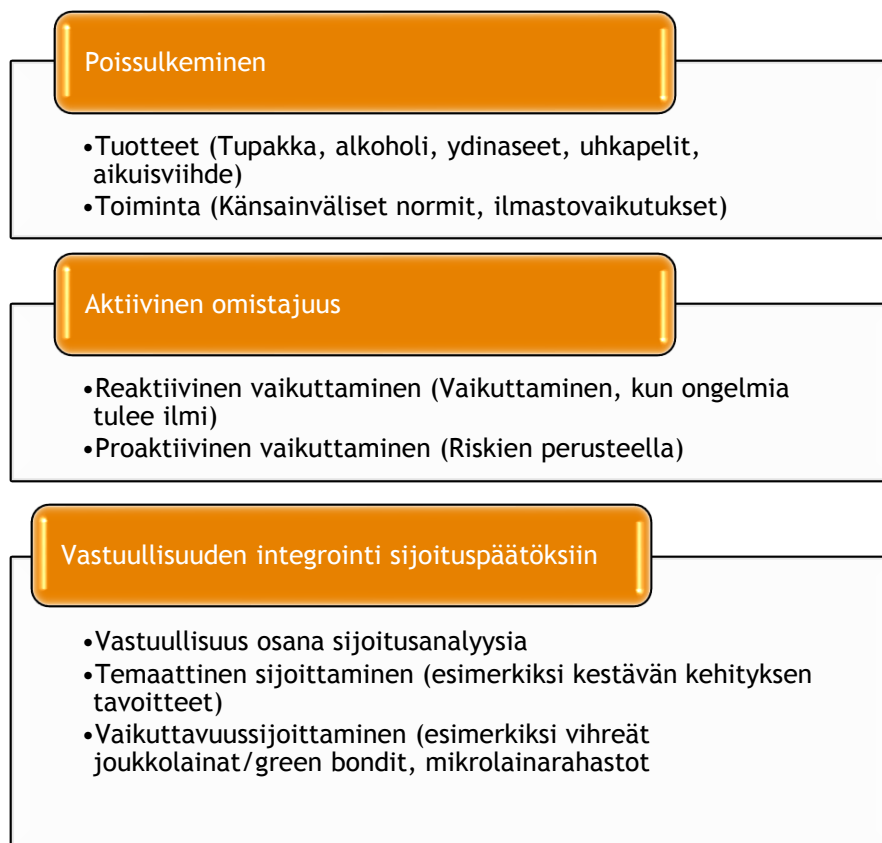
3.6 Vastuullinen vai eettinen sijoittaminen?

Puhuttaessa vastuullisesta sekä eettisestä sijoittamisesta nämä usein sekoitetaan keskenään, vaikka niillä on selkeä ero ja ne poikkeavat sijoitusfilosofian, tuoton ja menetelmien suhteen. Vastuullisuuden ollessa tällä hetkellä jo edellä mainittu megatrendi, on eettinen sijoittaminen edelleen harvinaisempaa. On kuitenkin hyvä huomioida, että molempia ohjaa kuitenkin Global Compact -periaatteet ja niiden perustana olevat kansainväliset normit. (Silvola, Landau 2019, 32)

Eettinen sijoittaminen lähtee puhtaasti siitä, mitkä ovat sijoittajan arvot. Kun sijoittaja on valmis sijoittamaan eettisesti, hän on valmis tiputtamaan omien sijoitusten tuotto-odotusta, koska tällöin hän voi sijoittaa puhtaalla omatunnolla. Tyypillisesti eettinen sijoittaja ei sijoita viiteen syntiosakkeeseen eli tupakkaan, alkoholiin, aseeteollisuuteen, uhkapeleihin tai aikuisvihteeseen. (Morningstar, 2019). Eettinen sijoittaja voi myös poissulkea muitakin yhtiöitä eettisyytensä vuoksi. Tällaisia sijoituskohteita voi muun muassa olla rahoitusyhtiöt korkojen takia, lihateollisuuden yhtiöt lihantuotannon takia sekä lääkeyhtiöt esimerkiksi syntyvyyden säännöstelyn takia. Yhä useammin sijoituskohteiden valintaan vaikuttavat sijoittajien omat näkemykset esimerkiksi ympäristö ideologiasta. (Silvola, Landau 2019, 33)

Vastuullisella sijoittamisella tarkoitetaan sitä, että ESG- asiat (Environment, Social and Governance) on otettu sijoitustoiminnassa huomioon niin, että sijoitusten tuotto- ja riskiprofiili paranevat. Vastuullisessa sijoittamisessa sijoittaja valitsee itselleen sopivat työkalut valitsemaansa sijoitusstrategiaan, sillä ei ole olemassa yhtä ja oikeaa tapaa sijoittaa vastuullisesti.

Vastuullista sijoittamista voi tehdä kaikissa omaisuuslajeissa. (Finni, 2019). Vastuulliset sijoittajat usein viittaavat kansainvälisiin normistoihin sekä viitekehyksiin. Useimmiten tästä on käytetty YK:n tukemat vastuullisen sijoittamisen periaatteet PRI (Principles for Responsible Investment). Vastuullinen sijoittaja pyrkii saaman sijoittamalleen pääomalle hyvän tuoton, mutta pyrkii myös ottamaan vastuullisuusnäkökohdat osaksi sijoitustoimintaa esimerkiksi ohjaamalla varat vastuullisuutta edistäviin sijoituskohteisiin. (Silvola, Landau 2019, 34)

Kuvio 7: Vastuullisen sijoittamisen keskeiset menetelmät. (Silvola, Landau 2019, 33)

3.7 Vastuullinen sijoittaminen eri omaisuuslajeissa

Tässä osiossa käydään läpi eri omaisuuslajit ja miten niissä sijoitetaan vastuullisesti. Yleisimmät omaisuuslajit ovat osakesijoitukset, korkosijoitukset ja pääomasijoitukset.

3.8 Osakesijoitukset

Osakeyhtiössä omistajien yritykseen sijoittamat varat muodostavat osakepääoman. Osakepääoma jakautuu arvoltaan yhtään suuriin osiin osakkeiksi. Yhden osakkeen arvoa kutsutaan nimellisarvoksi. Osakkeen omistajat saavat sijoittamaansa pääomaa kohden vastaavan määrän yhtiön osakkeita omistaen siitä osuuden. (Nasdaq Helsinki, 2016. 16)

Osakeyhtiölle osake on keino hankkia rahoitusta. Osakeyhtiöllä on käytössään kaksi keinoa rahoituksen hankkimiseen liiketoiminnan tuottojen lisäksi. Osakeyhtiö voi käyttää vierasta pääomaa, eli velkarahaa tai omapääomaa eli omistajien sijoituksia. Oman pääoman, eli omistajien sijoitukset tarkoittavat optio-oikeuksien ja muiden erityisten oikeuksien hyödyntämistä. (Minilex, 2020)

Sijoittaminen vastuullisesti osakkeisiin onnistuu monella tapaa. Sijoituskohteeksi voi valita yhtiön, joka pyrkii parantamaan sosiaalista vastuuta ja hallintoa ja näin ollen tekemään yhteiskunnasta yhdenvertaisen. Pörssistä voi myös valita yhtiötä, jotka ottavat vakavasti ilmastokysymykset. (Nordnet, 2020)

3.9 Korkosijoitukset

Kun rahamarkkinoilla lainan antajan sekä ottajan tarpeet kohtaavat, syntyy lainatulle rahalle hinta eli korko. Lainan ottaja maksaa sijoittajalle korvauksen siltä ajalta, kun sijoittajan raha ei ole ollut hänen käytettävissään. Korko mittaa rahan aika-arvoa. Sijoittajan lainatessaan rahaa on euro arvokkaampi, sillä hetkellä kuin mitä se tulee tulevaisuudessa olemaan, koska ajan kuluessa varojen ostovoima heikkenee. Inflaation lisäksi peruste periä korkoa on vaihtoehtokustannus, mikä tarkoittaa sitä, että sijoittaja voisi tehdä varoillaan muuta, kuin lainata niitä lainan ottajalle. (Pörssisäätiö, 2010)

Korkorahastojen tuotto perustuu siihen, miten korkomarkkinat kehittyvät. Korkomarkkinat ovat osakemarkkinoita vakaampia ja tämän takia korkojen tuotto-odotus on alhaisempi kuin osakemarkkinoilla. Korkojen arvonkehitys riippuu yleisestä korkotasosta ja sen vaihteluista, valituista kohteista sekä ostojen ja myyntien ajoituksesta. Osakemarkkinoiden laskiessa korkorahastot normaalisti kehittyvät positiivisesti. Korkorahastoista on hyvä tiedostaa se, että markkinakorkojen noustessa korkorahastot yleensä laskevat. Ei ole yksiselitteistä vastausta

siihen, millä perusteella rahastot luokitellaan vastuullisiksi. Esimerkki vastuullisesta korkorahastosta on sellainen, joka sijoittaa niin kutsuttuihin vihreisiin joukkolainoihin. Vihreällä joukkolainalla tarkoitetaan sellaisia joukkolainoja, joiden tuotot käytetään vastuullisten hankkeiden rahoittamiseen. Lisäksi voidaan tarkastella esimerkiksi ympäristön ja etikkaan liittyviä kysymyksiä. (Nordea, 2020)

Korkorahastot sopivat sijoittajille, joiden sijoitusaika on joko lyhyt tai pitkä. Korkosijoitusten kautta sijoittajat tavoittelevat maltillista arvonkehitystä tasaisesti. Lähtökohtaisesti korkomarkkinoiden riski on pienempi, mutta täysin riskitöntä sijoituskohdetta markkinoilla ei ole olemassakaan. (SEB, 2020)

3.10 Pääomasijoitukset

Pääomasijoittamisen tarkoituksena on vauhdittaa yrityksen kasvua. Pääomasijoittamisen etuja muihin sijoituskohteisiin nähden on muun muassa ammattimainen ote siihen, että yritystä kasvatetaan sekä pääomasijoittajana toimivan sijoittajan tuomat kontaktit sekä osaaminen. Pääomasijoituksia tehdään niin uusiin startuppeihin ja jo vakiintuneisiin kasvuyrityksiin. (Pääomasijoittajat, 2020)

Vaikuttavuus sijoittaminen kiinnostaa tällä hetkellä pääomasijoittajia ja siitä odotetaan seuraavaa vastuullisen sijoittamisen kasvutrendiä. Vaikuttavuussijoittaja tavoittelee yhdessä tuoton kanssa myös mittavaa yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Sijoituksen riskin ja tuoton rinnalle on tullut kolmas tarkastelun aihe eli vaikuttavuus. Tavoitteet voivat liittyä puhtaampaan tulevaisuuteen tai nuorten asunnottomuuteen tai syrjäytymisen ehkäisyyn. Monet sijoittajat etsivät sijoituskohteita, jotka heijastavat omaa arvomaailmaa. Vaikuttavuussijoittaminen puhuttelee tällä hetkellä voimakkaasti nuorta sijoituspolvea. (Sitra, 2017)

3.11 Morningstar vastuullisuusrating

Morningstar vastuullisuusratingin tarkoituksena on kertoa, miten hyvin rahastosalkussa olevat yritykset panostavat vastuullisuuteen liittyviin asioihin, kuten riskienhallintaan tai miten hyvin yritykset ovat valmiita hyödyntämään vastuullisuudesta syntyviä mahdollisuuksia. Rating perustuukin alan johtavan yrityksen Sustainalyticsin keräämiin tietoihin. Tarkastelun alla oleva rahasto pisteytetään, mikäli sen varoista vähintään 50 prosenttia on sijoitettuna yrityksiin, jolle Sustainalytics on määrittänyt ESG-ratingin. (Hale, J, 2016)

Ratingin avulla sijoittajat sekä sijoitusneuvojat voivat vastuullisuusarvosanan perusteella arvioida sitä, miten hyvin salkun yhtiöt ovat hoitaneet vastuullisuutta verrattuna oman alan verokkiryhmään. Mikäli vastuullisuusarvosana ylittää 50, on rahaston kohdeyritykset

suoriutuneet keskimääräistä paremmin verrokkiryhmässään. Raitingin avulla sijoittavat voivat myös arvioida rahastoa suhteessa Morningstarin saman luokan rahastoihin. (Hale, J, 2016)

Morningstar vastuullisuusratingin avulla sijoittavat voivat arvioida, kuinka hyvin nykyiset rahastot soveltavat vastuullisen sijoittamisen periaatteita. Ratingin avulla on myös tarkoitus tarkastella uusia sijoituskohteita vastuullisuuden kannalta. Pisteytyksen ja ratingin on myös tarkoitus tarjota runsaasti tietoa muun muassa analyysien kautta päätöksenteon tueksi silloin, kun arvioidaan vastuullisuuden mahdollista kustannusta tai hyötyä verrattaessa taloudelliseen riskiin ja tuottoon. (Hale, J, 2016)

Rahastoluokitusten hyödyntämisessä on hyvä ottaa huomioon yhtiökohtaisten vastuullisuusluokitusten vahvuudet sekä rajoitukset. Esimerkiksi suomalaisiin yrityksiin sijoittava heikon vastuullisuusluokituksen saanut rahasto voi käytännössä sijoittaa yhtiöihin, joissa ESG-näkökohtia hallinnoidaan kuitenkin paremmin kuin esimerkiksi muun markkinan parhaiten luokitellussa rahastossa. (Silvola, H & Landau, T 2019, 188)

3.12 Vastuullisuuden indeksit

Osakeindeksit kuvaavat arvopaperijoukon hinnanmuutosta. Indeksini voi muodostaa, kun tiedossa on yksittäisen arvopaperin hinta sekä mikä sen suhteellinen osuus indeksissä on. Tunnetuimpana indeksinä voidaan pitää osakeindeksiä, jonka tarkoituksena on kuvata tietyn markkinan yleistä kehitystä ja auttaa sijoittaja huomaamaan nopeasti markkinoiden kehityksen suunnan. (Heikkilä, T, 2019)

Yleisindeksit muodostetaan usein taloudellisten kriteerien, kuten keskeisten tunnuslukujen tai markkina-arvon pohjalta. Vastuullisuusindeksit sisältävät rajatun osan yleisindeksini sijoituskohteista, tällaisia voivat olla muun muassa korkean vastuullisuusluokituksen yhtiöt. Vastuullisuusindeksissä voidaan myös painottaa sijoituskohteita uudelleen erikseen määriteltyjen vastuullisuuskriteerien perusteella. Yleisimpiä vastuullisuusindeksejä ovat teemasijoitukset, toimialan vastuullisimmat, poissulkeminen tai näiden yhdistelmät. Parhaiten vastuullisuusindeksejä voi hyödyntää aktiivisessa sijoittamisessa, eli käytetään indeksejä aktiivisesti tuottovaihtuksen vertaamista yleiseen markkinakehitykseen tai passiiviseen sijoittamiseen, eli sijoitustuotteiden rakentamiseen, kuten indeksirahastot tai pörssinoteeratut rahastot. (Silvola, H & Landau, T, 2019.166-167)

Yksini tunnetuimmista vastuullisen sijoittamisen indekseistä on muun muassa MSCI ESG Leaders Indexes, joka tähtää korkeimpaan ESG-luokiteltuun suorituskykyyn kummallakin emoindeksini alalla. Indeksini tähtäävät 50 prosenttiseen toimialakohtaiseen edustukseen ja tavoitteena on sisällyttää yritykset, joilla on korkeimmat ESG -luokitukset. (MCSI, 2020)

3.13 Vastuullisuuden kannattavuus

Vastuullisuuden merkitys kasvaa suomalaisissa yrityksissä voimakkaasti. FIBS:n teettämässä yritysvastuu 2018 -tutkimuksessa kävi ilmi, että yli 80 prosenttia yrityksistä uskoo siihen, että vastuullisuudesta saadut liiketoimintahyödyt ovat suurempia, kuin resurssit mitä siihen on käytetty. (L, Partanen, 2018)

Vastuullinen toiminta yrityksessä tehostaa liiketoimintaa ja tuo selkeästi säästöjä muun muassa henkilöstökuluissa. On tutkittu, että vastuullisissa yrityksissä työn tuottavuus on jopa 16 prosenttia parempi verrattaessa muihin yrityksiin. Voidaankin siis todeta, että henkilöstön voidessa hyvin vastuullisessa yrityksessä, vähentyvät myös poissaolokustannukset. Kun yritys toimii vastuullisesti, johtaa se parempaan liikutulokseen. Yritykset, jotka ottavat vastuullisuuden korkeasti huomioon, tekivät jopa 4,8 prosenttia parempaa vuositulosta kuin yhtiöt, missä vastuullisuus asioita ei oteta niin tarkasti huomioon. (L, Partanen, 2018)

Vastuulliset yritykset kiinnostavat sijoittajia ja yritysten onkin helpompi saada rahoitusta vastuullisuusraportoinnin kautta. Toiminnan läpinäkyvyys ja riskien pienentyminen on sijoittajille tärkeää. Raportoimalla vastuullisuusraportoinnin kautta on mahdollista löytää jopa uusia pääomalähteitä. (L, Partanen, 2018)

Alla olevista kuvioista on helposti huomattavissa, että vastuullisten yritysten kehitys viimeisten kymmenen vuoden aikana on ollut melko tasaista, jopa hiukan parempaa kuin muilla yrityksillä. (MSCI, 2019) Voidaankin siis todeta, että hyödyt vastuullisesta toiminnasta ovat suurempia kuin siihen käytetyt resurssit. (L, Partanen, 2018)

MSCI World ESG Leaders -indeksi on pääomitettu ja painotettu indeksi, joka seuraa yhtiöitä, joilla on korkea ESG-suorituskyky, kun verrataan muuten indeksiä alakohtaisesti. Indeksissä seurataan ESG-asioihin sitoutuneita ja huomiota kiinnittäviä yrityksiä. (MSCI, 2019)

Vertailussa käytetty MSCI World -indeksi on yksin maailman tärkeimmistä indekseistä, joka seuraa kehittyneen maailman osakemarkkinoita, kuitenkin suurin pääpaino Yhdysvaltojen markkinoilla (yli 50 %). Vaikka nimessä onkin kerrottu, että indeksissä huomioitaisiin koko maailma, tästä huolimatta kehittyvät markkinat on jätetty indeksin ulkopuolelle. (Heikinheimo, H. 2019)

Vertailtaessa MSCI World indeksiä sekä MSCI World ESG Leaders - indeksin kehitystä syyskuusta 2007 vuoden 2019 loppuun saakka, on kaaviosta nähtävillä, että vastuullisen sijoittamiseen liittyvä harhaluulo sen tuottamisesta ei pidä paikkaansa. Vastuullisen sijoittamisen alkuvaiheissa käytettiin poissulkemista ”syntisektorin” yritysten tai toimialojen sijoituspäätösten valintaan, jolloin sijoittaja on myös mahdollisesti joutunut luopumaan paremmasta tuotosta. Nyttemmin tilanne on kehittynyt poissulkemisesta enemmän vaikuttavuussijoittamisen suuntaan, jolloin pyritään vaikuttamaan käytäntöihin mieluummin, kuin poissulkemisen kautta.

(Businessopas, 2017). Kuvioista kahdeksan ja yhdeksän onkin nähtävillä, että vastuulliset yritykset ovat kehittyneet yhdessä MSCI World indeksin kanssa hyvinkin tasaisesti yleisestä harhaluulosta poiketen. Tutkimusten mukaan sijoittamalla vastuullisesti eli huomioimalla vastuullisuusnäkökohdat ovat vastuullisesti toimivan yhtiön arvo pitkällä tähtäimellä parempi kuin yritysten, jotka eivät ota vastuullisuus asioita huomioon. (Pörssiäätiö, 2019)

CUMULATIVE INDEX PERFORMANCE - GROSS RETURNS (USD) (SEP 2007 – SEP 2019)

Kuvio 8: Cumulative Index Performance - Gross Return. (MSCI, 2019)

INDEX PERFORMANCE — GROSS RETURNS (%) (SEP 30, 2019)

	1 Mo	3 Mo	1 Yr	YTD	ANNUALIZED			
					3 Yr	5 Yr	10 Yr	Since Sep 28, 2007
MSCI World ESG Leaders	2.33	1.58	4.58	18.85	10.79	7.80	9.47	5.22
MSCI World	2.18	0.66	2.42	18.15	10.82	7.79	9.62	5.17

Kuvio 9: Index Performance - Gross Return. (MSCI, 2019)

4 Pankkien tarjoamat vastuullisen sijoittamisen tuotteet ja palvelut

4.1 Tavoitteet ja tutkimusongelma

Tutkimuksen tavoitteena on vertailla neljän suomalaisen pankin vastuullisen sijoittamisen tuotteita. Tutkimuksen tarkoituksena on löytää mahdollisia yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia eri pankkien väliltä. Vertailututkimuksella halutaan selvittää millaisia vastuullisen sijoittamisen tuotteita eri pankit Suomessa tarjoavat ja miten tuotteet eroavat pankkien välillä. Lisäksi halutaan selvittää, mitä yritysten internet sivut kertovat vastuullisesta sijoittamisesta tavalliselle kuluttajalle.

Tässä tutkimuksessa keskitytään seuraaviin osa-alueisiin: vastuullisen sijoittamisen tuotteet, ominaisuudet, eroavaisuudet, sekä internet sivujen informaatio aiheesta. Vertailemalla pyritään selvittämään pankkien välisiä eroja vastuullisen sijoittamisen tuotetarjonnassa sekä siinä, mitä tietoa yritysten sivuilta löytyy aiheeseen liittyen. Tämän kautta pyritään selvittämään, millainen markkina vastuullisella sijoittamisella on tällä hetkellä. Piensijoittajien subjektiivisia mielipiteitä ei oteta huomioon tässä tutkimuksessa.

4.2 Työn toteutus

Tutkimus toteutetaan vaiheissa. Ensin käydään läpi neljän suurimman suomalaisen pankin vastuullisen sijoittamisen tuotevalikoimaa. Ensin kerätty tieto esitellään jokainen pankki erikseen. Tämän jälkeen aloitetaan vertailu. Vertailun tueksi esitetään kaavioita, joiden avulla selviää, minkälaisia tuotteita ja palveluita pankit tarjoavat ja mitä eroavaisuuksia niissä on. Kerätyn tiedon avulla vertaillaan tuotteita keskenään. Työssä on osittain keskitytty myös määrittelemään ja kuvailemaan vastuullista sijoittamista. Työ on toteutettu hyväksikäyttäen eri pankkien internet sivuilla olevaa tietoa.

4.3 Tutkimusmenetelmä

Tämä opinnäytetyö on toteutettu kvalitatiivisella eli laadullisella tutkimusmenetelmällä. Tutkimuksen aineisto kerätään pankkien omilta internet sivustoilta. Tutkimus toteutetaan vertailututkimuksena, jolloin pyritään kartoittamaan valmista dataa apuna käyttäen erilaisia asioita tutkittavasta kohteesta. Vertailututkimus on tutkimusstrategia, jossa tarkoituksena on hahmottaa valittujen tapausten välisiä yhtäläisyyksiä sekä eroja. Vertailun kohteena on yleisesti erilaiset tapaukset, prosessit tai yksilöt. Vertailtavien tapausten tulee olla keskenään yhteismitallisia, jotta ne voivat olla vertailukelpoisia. Tutkimus voi tapauksen mukaan perustua määrällisiin tai laadullisiin aineistoihin ja tilastollisiin analyysimenetelmiin. (Vertaileva tutkimus, 2015)

Vertailututkimuksen lisäksi tutkimuksen tuloksia on vahvistettu haastattelututkimuksella, jossa on haastateltu sijoittamisen parissa työskenteleviä henkilöitä. He kertovat lyhyesti omia mielipiteitään aiheesta ja voivat mielipiteillään avata tutkimustuloksia enemmän. Työssä ei ole esitelty haastattelukysymyksiä, vaan haastattelu on avattu tutkimuksen tulososiossa lyhyesti.

4.4 Vertailututkimus

Tässä opinnäytetyössä tutkimusmenetelmäksi on valittu vertailututkimus. Vertailututkimuksen yhtenä käsitteenä käytetään benchmarkingia. Benchmarkingilla tarkoitetaan tutkimusta, jossa hyödynnetään olemassa olevia käytäntöjä. Käytäntöjä tutkimalla tavoitellaan oman toiminnan parantamista ja kehitystä. (Hotanen, Laina, Pietiläinen 2001, 6.) Menetelmän katsotaan perustuvan toisen menestykseen ja siitä kiinnostumiseen. Tästä syystä vertailuun valitaan usein hyvin menestyvä yritys tai yrityksiä, joita tutkimalla voidaan valita omaan yritykseen sopivat menestymisen välineet. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2014, 186) Benchmarking on vuorovai- kuttainen tutkimusmenetelmä ja sitä kuvaillaan arviointina, oppimisena ja kyseenalaistami- sena sekä vertailuna. Tutkimusmenetelmää käyttämällä on tarkoitus löytää sellaisia tietoja tai taitoja, joita voi hyödyntää omassa kehityksessä.

Hotasen ym. (2001) mukaan benchmarkingia voidaan toteuttaa monella eri tavalla. Yleisimpiä benchmarkingin muotoja ovat tunnuslukuvertailu, prosessibenchmarking, kilpailijabenchmarking, kansainvälinen benchmarking, ryhmäbenchmarking sekä kumppanuusbenchmarking. Tässä opinnäytetyössä hyödynnetään kilpailijabenchmarkingia, joka pitää sisällään prosessi- benchmarkingia. Tämä mahdollistaa parhaiden kehitysaskeleiden löytämisen.

Tarkkailevaa tutkimusta varten kerättyä aineistoa kutsutaan havainto- ja tutkimusaineistoksi. (Heikkilä, 2014, 13) Vertailua tehdessä on tärkeä valita kriteerit etukäteen, jolloin voidaan kiinnittää vain näihin huomiota havainnoissa. Kriteerit määritellään yleensä tutkimusongel- man avulla. Vertailu toteutetaan esimerkiksi lomakkeella, joka on ennakkoon määritelty. Saa- dun aineiston tulee vastata tutkimusongelmaan ja -kysymyksiin. (Kananen 2015,139)

4.5 Aineiston analyysi

Tuomi ja Sarajärvi (2009) pitävät perinteisenä analyysimenetelmänä sisällönanalyysia. Tätä analyysimenetelmää voidaan hyödyntää kaikissa laadullisissa tutkimuksissa ja sitä voidaan pi- tää teoreettisena viitekehyksenä tai yksittäisenä metodina. Sisällönanalyysi perustuu tulkin- toihin ja päättelyyn. Aineiston kautta pyritään kohti käsitteellistä näkemystä tutkitusta ai- heesta. Sisällönanalyysin avulla kerättyä aineistoa voidaan analysoida johdonmukaisesti. Ana- lyysin avulla kerätty tieto pyritään tiivistämään johtopäätöksiä varten.

Sisällönanalyysi voidaan toteuttaa aineistolähtöisesti tai teorialähtöisesti. Aineistolähtöisessä analyysissä aineisto pelkistetään esimerkiksi tiivistämällä aineistoa, ryhmitellään luokiksi ja nimetään luokat, ja lopuksi luodaan teoreettiset käsitteet liittämällä kielelliset ilmaukset käsitteisiin ja johtopäätöksiin. Teoreettiset käsitteet luodaan yhdistelemällä aiemmin luotuja luokkia. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 108-111)

4.6 Danske Bank

Danske Bankin nettisivuilla vastuullinen sijoittaminen löytyy melko helposti tuotteet -välilehdeltä valittaessa säästäminen ja sijoittaminen. Etusivulla ei ollut minkäänlaista mainintaa vastuullisesta sijoittamisesta. (Danske Bank, 2020)

Säästäminen ja sijoittaminen -osioista ei ollut heti saatavilla tietoa ja vastuullinen sijoittaminen tulee ensimmäisen kerran esille sivun alalaidassa osiossa ”katso myös nämä”. Avattaessa Vastuullinen sijoittaminen - osion, tarjoaa sivusto paljon tietoa siitä mitä kuuluu vastuulliseen sijoittamiseen ja miten Danske Bank huomioi kestävän kehityksen ja yhteiskuntavastuun omassa sijoitustoiminnassa. (Danske Bank, 2020)

Tietoa on saatavilla kaikille riippumatta siitä, onko kyseisen pankin asiakas vai ei. Nettisivun alalaidasta saa myös tarvittaessa yhteyden asiakaspalveluun chatin tai puhelimen välityksellä maanantaista torstaihin 8-20, perjantaina 8-18 sekä lauantaina 10-16. Sijoitusasiantuntijoita ei kuitenkaan ole tavoitettavissa kuin maanantaista perjantaihin 8-20 aikavälillä. Säästämisen ja sijoittamisen asiantuntijakeskus on avoinna maanantaista perjantaihin 8-18.30 (Danske Bank, 2020)

Sopivien sijoituskohteiden löytäminen tuntuu alkuun haastavalta, koska sivuilla ei ole rahastoista listaa, mistä löytyisi helposti rahastojen tuotto-odotukset tai riskit. Sivun perusteella Danske Bankilla näyttää olevan kaksi vaikuttavuusrahastoa Parvest Aqua, joka sijoittaa siihen, että varmistetaan vedensaanti kaikkialla maailmassa sekä Parvest Climate Impact, jonka sijoittaa yrityksiin, joiden tarkoituksena on kehittää kestävää kehitystä tukevia ratkaisuja. Danske kertoo, että sijoittamalla vaikuttavuusrahastoihin tuet kestävää kehitystä tinkimättä mahdollisuudesta saada tuottoja. (Danske Bank, 2020)

Danske Bankin verkkosivujen kautta löytyi kaksi vastuullisen sijoittamisen vaihtoehtoa. Nämä molemmat rahastot on otettu mukaan tutkimukseen. (Dansk Bank, 2020)

Parvest Aqua -rahasto sijoittaa pääsääntöisesti osakemarkkinoille 100 prosenttisesti. Tarkasteltaessa rahaston kehitystä kolmen vuoden aikana, on rahasto tuottanut 7,45 prosenttia ja vertailuindeksiin MSCI World NR EUR 4,94 prosenttia. Rahasto on saanut kolmen maapallon luokituksen Morningstar vastuullisuusratingissa. (Morningstar, 2020)

Climate Impact - rahasto sijoittaa myös pääsääntöisesti osakemarkkinoille 100 prosenttisesti. Rahasto kehitys kolmen vuoden aikana on 7,16 prosenttia ja vertailuindeksin MSCI World Small Cap NR EUR kehitys 2,36 prosenttia. Kyseinen rahasto on saanut neljän maapallon luokituksen Morningstar vastuullisuusratingissa. (Morningstar, 2020)

Danske Bank kertoo sivuillaan määrittelevän toimintatapaansa tietyillä toimialoilla, joissa vastuullisuudella on heidän mukaansa korostunut merkitys. Danske Bank kiinnittää erityistä huomioita esimerkiksi metsäteollisuuteen, sillä hyvin hoidetut metsät ovat välttämättömyys kestävässä kehityksessä paikallisesti sekä maailmanlaajuisesti. Muita toimialoja ovat kaivos- ja metalliteollisuus, fossiiliset polttoaineet, maatalous, ase- ja puolustusteollisuus ja ilmastonmuutos. Danske Bank näkee kaivos- ja metalliteollisuuden säästävän luonnonvaroja auttaen vähentämään köyhyyttä maailmanlaajuisesti. Fossiiliset polttoaineet vaikuttavat ilmastonmuutokseen, mutta ovat Danske Bankin mielestä myös tarpeellisia taloudellisen kehityksen kannalta. Maatalouden kohdalla kestävä kehityksen huomioiminen on tärkeää, koska se auttaa säästämään luonnonvaroja vähentäen köyhyyttä ja nälänhätää maailmanlaajuisesti. Ase- ja puolustusteollisuuden riskeinä Danske Bank näkee tilanteet, missä aseiden käytöllä rikotaan kansainvälisiä ihmisoikeuksia. Ilmastonmuutoksella näkemyksenä on, että vähentämällä ilmastonmuutoksen vaikutuksia annamme tilaa kestäväälle kehitykselle. (Danske Bank, 2020)

Danske Bank on allekirjoittanut YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet sekä Pariisin ilmasopimuksen, jotta maapallon lämpenemistä hillittäisiin. Danske Bank on myös ensimmäisten joukossa allekirjoittanut Green Bond Principles - periaatteet tukeakseen kestävä kehitystä myös joukkovelkakirjoissa. (Danske Bank, 2020)

Danske Bank kertoo sivuillaan myös vaikuttavan vastuullisuuteen kartoittamalla huolellisesti kestäväan kehitykseen liittyvät riskit. Danske Bank uskoo, että liike-elämän hyvä etiikka ja vastuullisuus pienentävät sijoitustoiminnan riskejä. Riskien kartoittaminen on olennainen osa Danske Bankin rahastoihin liittyvää päätöksentekoa ja he haluavat vaikuttaa yrityksiin ensisijaisesti keskustelemalla mutta myös äänestämällä rahastojen puolesta yhtiökokouksissa sekä edustamalla rahastoja yritysten nimitysvaliokunnissa. Tarpeen mukaan Danske Bank myös kertoo käyttävänsä poissulkemista, mikäli pyydettäviä toimenpiteitä asioiden korjaamiseksi ei ole tehty. Tällöin kyseinen yritys poissuljetaan rahastosta. (Danske Bank, 2020)

Kattavaa tietoa vastuullisesta sijoittamisesta ei ole saatavilla kuin yhtiön suomenkielisiltä verkkosivuilta. (Danske Bank, 2020)

4.7 Nordea

Nordean verkkosivuilta löytyy helposti säästämisen ja sijoittamisen palvelut tuotteet -välilehdeltä, josta voi suoraan valita kohdan ”vastuullinen säästäminen ja sijoittaminen”. Vastuullinen säästäminen ja sijoittaminen sivusto on kattava ja sisältää muun muassa erilaisia videoita

ja rahastosuosituksia. Sivuilta pääsee myös lukemaan Nordean Funds Magazinen artikkeleita, jotka käsittelevät vastuullisuutta sijoittamisessa. (Nordea, 2020)

Nordean verkkosivut tarjoavat tietoa vastuullisesta sijoittamisesta kattavasti kaikille, ei vain Nordean asiakkaille. Sivun alalaidassa saa tarvittaessa yhteyden Nordean asiakaspalveluun joko chat -palvelulla tai puhelimella. Palvelu on auki kellon ympäri viikon jokaisena päivänä. Sivustolla ei erikseen ole mainintaa, miten sijoitusneuvoja on tavoitettavissa. (Nordea, 2020)

Nordean verkkosivujen kautta sijoituskohteiden löytäminen on helppoa, koska sivusto ohjaa tutustumaan rahastoihin omassa verkkopankissa tai Rahastot nyt- palvelun kautta, mikä tarjoaa kattavat tiedot sijoituskohteista. Rahastot nyt -palvelu tarjoaa kattavan tiedon kuluista, rahaston kehityksestä ja riskeistä. Rahastot nyt -palvelussa pystyy myös erikseen valitsemaan ”vastuullinen valinta” osion. Tähän sivulle aukeaa kaikki Nordean vastuulliset sijoituskohteet. Tälle sivustolle pääsee myös ilman Nordean verkkopankkitunnuksia. Rahasto nyt -palvelu myös kertoo, mikä on kyseisen rahaston hiilijalanjälki. (Nordea, 2020)

Nordea kertoo verkkosivuillaan, että kaikkia Nordean rahastoja hoidetaan vastuullisen sijoittamisen politiikan mukaisesti. Vastuullinen valinta -osion 23 suoralle rahastolle he kuitenkin kertovat, että nämä menevät vastuullisuudessa vielä muita rahastoja pidemmälle. Nordean verkkosivuilta käy myös ilmi, että säästöhenkivakuutuksiin sekä kapitalisaatiosopimukseen voi valita maapallokori -rahastoja, jotka ovat vastuullisia sijoituskohteita. Tähän tutkimukseen on rajattu kuitenkin Nordean vastuullisimmat sijoituskohteet suorina rahastoina eli Tähtirahastot. Nordean tähtirahastot sijoittavat 100 prosenttisesti osakemarkkinoille. (Nordea, 2020)

Maailmanlaajuiset Tähdet -rahasto sijoittaa maailmanlaajuisesti yrityksiin, jotka huomioivat ympäristön, yritysvastuun ja hyvän hallintotavan. Rahasto on tuottanut kolmen vuoden tarkastelussa 9,20 prosenttia ja vertailuindeksi MSCI All Country World - Net Return Index 5,86 prosenttia. (Nordea, 2020) Rahastolla on neljän maapallon luokitus Morningstar vastuullisuusratingissa. (Morningstar, 2020)

Kehittyvät Tähdet -rahasto sijoittaa erityisen lupaaviin kehittyvien maiden yrityksiin, joilla on mahdollisuus nousta kansainvälisesti johtavaan asemaan niin taloudellisesti kuin vastuullisesti. Rahasto on tuottanut kolmen vuoden tarkastelussa 6,97 prosenttia, kun vertailuindeksi MSCI Emerging Markets Net Return Index 3,34 prosenttia. (Nordea, 2020) Kehittyvät tähdet -rahasto on viiden maapallon rahasto vastuullisuusratingissa. Vastuullisuusluokitus on korkein mahdollinen (Morningstar, 2020)

Pohjoismaiset Tähdet -rahasto sijoittaa Pohjoismaisille markkinoille. Rahaston osakevalinnat perustuvat sekä taloudellisiin tekijöihin että analyysiin, miten yritykset hallitsevat riskejä ympäristöön, yhteiskuntaan sekä hallintotapaan liittyen. Rahaston tuotto kolmessa vuodessa on

4,24 prosenttia. Kyseisellä rahastolla ei ole vertailuindeksiä. (Nordea, 2020) Pohjoismaiset Tähdet on kolmen maapallon rahasto vastuullisuusratingissa. (Morningstar, 2020)

Eurooppalaiset Tähdet -rahaston sijoituspolitiikka on sijoittaa taloudellisesti lupaaviin yrityksiin Euroopan markkinoilta. Yritykset, jotka valitaan rahastoon hallitsevat ympäristön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvät riskit ja mahdollisuudet. Rahaston kolmen vuoden tuotto on 2,36 prosenttia ja vertailuindeksi MSCI Europe -tuottoindeksi NTR kehitys 3,09 prosenttia. (Nordea, 2020) Vastuullisuudessa Eurooppalaiset Tähdet -rahasto on yli keskiarvon neljällä Morningstar maapallolla ratingissa. (Morningstar, 2020)

Pohjoisamerikkalaiset Tähdet- rahasto sijoittaa taloudellisesti lupaaviin yrityksiin Pohjois-Amerikan markkinoille. Myös kyseisen rahaston vastuulliseen sijoituspolitiikkaan kuulu sijoitukset yrityksiin, jotka hallitsevat ympäristön, yhteiskunnan ja hallintotapaan liittyvät riskit. Rahaston tuotto kolmen vuoden tarkastelussa on 4,12 prosenttia, kun vertailuindeksin Russell 3000 NTS (EUR) tuotto samassa ajassa 7,94 prosenttia. (Nordea, 2020) Rahasto on neljän maapallon rahasto vastuullisuusratingissa. (Morningstar, 2020)

Nordea tarjoaa kattavaa tietoa vastuullisesta säästämisestä ruotsin ja englanninkielisten verkkosivujen kautta. Poikkeamia kielten välillä ei ole havaittavissa. Tietoa tarjotaan kaikille, ei pelkästään pankin asiakkaille myös eri kielillä. (Nordea, 2020)

4.8 OP- Ryhmä

Osuuspankin verkkosivuilla vastuullinen sijoittaminen on helposti löydettävissä jo heti etusivulla. Etusivulta voi painaa otsikosta ”valitse rahasto, jonka vaikutus kantaa kauas.” Tästä klikkaamalla ohjautuu automaattisesti vastuullisen sijoittamisen rahastoihin. Sivun alalaidasta löytyy myös erikseen kohta ”vastuullinen sijoittaminen”, molemmista ohjautuu samalle sivulle. (Osuuspankki, 2020)

Osuuspankin vastuullisen sijoittamisen sivut tarjoavat kattavasti tietoa kaikille riippumatta siitä, ovatko Osuuspankin asiakkaita vai ei. Sivuilta näkee Osuuspankin viiden vastuullisen sijoittamisen rahaston, vuotuisen tuoton sekä riskitason. Sivulla voi myös lukea tarkemmin vastuullisen sijoittamisen sijoituskohteista kuten sijoituspolitiikasta. (Osuuspankki, 2020)

Osuuspankin asiakaspalvelun yhteystiedot löytyivät sivuilta melko helposti, mutta aukioloajoista tai sijoitusneuvonta-ajoista tietoa ei ollut helposti saatavilla. Sivulta löytyy kuitenkin tietoa asiakaspalvelun aukiolosta. Asiakaspalvelu palvelee maanantaista perjantaihin 8-19. Sivustolla kerrotaan myös, että yleisluontoisiin kysymyksiin voi pyytää vastauksia sosiaalisen median kautta. (Osuuspankki, 2020)

Osuuspankilla on neljä rahastoa, jotka sijoittavat vastuullisesti. Osuuspankin rahastoja ei ole tässä työssä rajattu, vaan kaikki on otettu mukaan tutkimukseen. (Osuuspankki, 2020)

OP-Kestävä Maailma sijoittaa vastuullisesti yrityksiin, joissa korostuu kestävä kehitys, sosiaalinen hyvinvointi ja eettisyys. Rahasto ei sijoita yhtiöihin, joiden toiminnalla on pitkällä aikavälillä haitallisia vaikutuksia yhteiskuntaan. Rahasto harjoittaa myös poissulkemista. Sijoituskohteiksi valitaan kohteita, jotka ovat tarkasteluissa vastuullisesti parhaiden joukossa olevia yrityksiä. Rahastosta on kattavasti tietoa liittyen sijoituspolitiikkaan. OP- Kestävä Maailma sijoittaa 50 prosenttia osakkeisiin ja 50 korkoihin. Vertailtaessa suoriin osakerahastoihin on kyseisen rahaston tuotto-odotus maltillisempi. Rahasto on tuottanut kolmen vuoden aikana 2,42 prosenttia, eikä rahastolla ole virallista vertailuindeksiä. (Osuuspankki, 2020) Rahasto on viiden maapallon rahasto Morningstarin vastuullisuusratingissa. (Morningstar, 2020)

OP-Ilmasto sijoittaa ilmastonmuutokseen ja sen hillitsemiseen. Kasvihuonepäästöjen sääntelyn jatkuva tiukentuminen sekä valtioiden tavoitteet hiilijalanjäljen pienentämisestä edistää sijoituskohteina olevien tuotteiden kysyntää. Rahasto sijoittaa yrityksiin, jotka pyrkivät omalla toiminnallaan ehkäisemään ilmastonmuutoksen etenemistä. (Osuuspankki, 2020) OP-Ilmasto sijoittaa osakemarkkinoille ja kolmen vuoden tuotto on ollut 4,76 prosenttia. OP-Ilmasto rahastolla ei myöskään ole vertailuindeksiä. (Osuuspankki, 2020) OP-Ilmastolla on kolme maapalloa Morningstarin vastuullisuusluokituksessa. (Morningstar, 2020)

OP- Puhdas Vesi osakerahasto sijoittaa varat maailman osakemarkkinoille. Varat sijoitetaan vesitoimialalla toimiviin yrityksiin, jotka panostavat kestäväan kehitykseen. Sijoittamalla rahastoon suunnataan varoja yrityksille, joiden tuotteiden tarkoituksena on parantaa puhtaan veden saatavuutta ja jakelua. (Osuuspankki, 2020) OP- Puhdas Vesi -rahaston kolmen vuoden tuotto on ollut 7,06 prosenttia ja vertailuindeksin S&P Global Water NR -indeksi 10,23 prosenttia. Rahastolla on kolme maapalloa morningstarin ratingissa. (Morningstar, 2020)

OP-Vähähiilinen Maailma on osakerahasto, joka sijoittaa maailmanlaajuisesti markkinoille. Rahaston toiminnassa huomioidaan erityisesti kestävä kehitys fossiilisten energiavarojen näkökulmasta sekä kasvihuonepäästöjen hillitseminen. Rahaston tavoitteena on tavoitella alle puolta pienempää hiilijalanjälkeä vertailtaessa globaaliin osakeindeksiin. (Osuuspankki, 2020) OP- Vähähiilinen Maailma on tuottanut kolmen vuoden aikana 3,01 prosenttia. Myöskään tällä Osuuspankin rahastolla ei ole virallista vertailuindeksiä. Rahastolla on neljä maapalloa vastuullisuusratingissa. (Morningstar, 2020)

Osuuspankin verkkosivut tarjoavat niin englanniksi kuin ruotsiksi kattavat tiedot vastuullisesta sijoittamisesta. (Osuuspankki, 2020)

4.9 S-pankki ja FIM

S-Pankin verkkosivuilla säästäminen ja sijoittaminen on helposti löydettävissä. Klikkaamalla ”Säästäminen ja sijoittaminen” kohdasta pääsee suoraan tutustumaan S-Pankin rahasto tarjoomaan. S-Pankki ei mainitse tällä sivulla vastuullisesta sijoittamisesta. Haluttua tietoa ei ole saatavilla. (S-Pankki)

Verkkosivujen kautta löytää helposti asiakaspalvelun yhteystiedot, joka on auki maanantaista torstaihin 9-20 sekä perjantaisin kello 9-18. Sivustolta pystyy myös varaamaan ajan sijoitusasi-
antuntijalle haluttuna ajankohtana. (S-Pankki)

S-Pankin rahastosijoittaminen perustuu kuitenkin FIM:n rahastoihin. FIM:n verkkosivujen etusi-
vulla on heti otsikko ”Sitä saa mihin sijoittaa.” Klikkaamalla otsikosta, pääsee tutustumaan
vastuulliseen sijoittamiseen tarkemmin sekä siihen, mikä on FIM rahastoyhtiölle vastuullisuu-
dessa tärkeää. Verkkosivuilta saa kattavasti tietoa heidän sijoituspolitiikastaan riippumatta
siitä, oliko heidän asiakkaansa. FIM:llä ei kuitenkaan ole rajattuna tiettyyn osioon heidän vas-
tuulliset sijoituskohteensa erikseen. (FIM, 2020)

FIM:n verkkosivujen kautta on helposti alalaidasta löydettävissä asiakaspalvelun yhteystiedot
ja aukioloajat. Asiakaspalvelu on auki arkisin 9-17. (FIM, 2020)

FIM:llä on yhteensä viisi vastuullista sijoitusrahastoa. Näistä kaksi sijoittaa korkomarkkinoille.
Tässä tutkimuksessa on keskitytty pelkästään osakemarkkinoille sijoittaviin rahastoihin, joten
tutkimus on rajattu kolmeen rahastoon. (FIM, 2020)

FIM Kehittyvät Markkinat ESG -rahasto huomioi sijoituspolitiikassaan sijoitettavien yhtiöiden
ympäristöpäätökset, sosiaaliset vaikutukset sekä hallintotavat. Rahasto sijoittaa pääsääntöi-
sesti isoihin yhtiöihin. Rahaston vuotuinen tuotto kolmen vuoden tarkastelussa on 3,98 pro-
senttia, kun vertailuindeksi MSCI emerging Markets Daily Net 100 % TR EUR on tuottanut 4,09
prosenttia. (S-Pankki, 2020) Rahaston neljän maapallon vastuullinen Morningstar vastuulli-
suusratingissa. (Morningstar, 2020)

FIM Passiivinen Eurooppa ESG -rahasto noudattaa vastuullisen sijoittamisen periaatteita, mikä
tarkoittaa sitä, että kaikkiin indeksiin kuuluviin yrityksiin ei kyseisessä rahastossa sijoiteta. (S-
Pankki, 2020) Rahasto ei sijoita kansainvälisillä sopimuksilla kiellettyjen aseiden valmistajiin,
ydinaseisiin eikä muihin sellaisiin yrityksiin, jotka ovat poissulkulistalla, vaikka kuuluisivat
vertailuindeksiin. Heikkoihin vastuullisuusluokan yrityksiin ei myöskään sijoiteta. (Mornings-
tar, 2020)

Eurooppa Passiivinen ESG- rahasto on avattu 1.3.2019, joten kolmen vuoden tuottoa ei ole
vielä saatavilla. (S-Pankki, 2020) Vertailuindeksi MSCI Europe TR Index on kolmen vuoden

tarkastelussa tuottanut 3,08 prosenttia. (MSCI, 2020) Vastuullisuudessa rahastolla on kolme maapalloa Morningstar vastuullisuusratingissa. (Morningstar, 2020)

FIM Passiivinen USA ESG -rahaston sijoituspolitiikka ei poikkea Eurooppa rahaston sijoituspolitiikasta. Tavoitteena on saada tuottoa, joka vastaa vertailuindeksin tuottoa. (S-Pankki, 2020) Rahasto ei sijoita kansainvälisillä sopimuksilla kiellettyjen aseiden valmistajiin, ydinaseisiin eikä muihin sellaisiin yrityksiin, jotka ovat poissulkulistalla, vaikka kuuluisivat vertailuindeksiin. Heikkoihin vastuullisuusluokan yrityksiin ei myöskään sijoiteta. (Morningstar, 2020)

USA Passiivinen rahasto on myös uusi ja avattu 10.9.2019, joten rahastosta ei ole vielä saatavilla kolmen vuoden tuottoa. Rahasto käyttää vertailuindeksinä MSCI USA TR Net indeksiä. (S-Pankki, 2020). Kyseinen indeksi on tuottanut kolmen vuoden jaksossa 9,32 prosenttia. (MSCI, 2020) Rahasto on neljän maapallon rahasto vastuullisuudessa. (Morningstar, 2020)

FIM:n verkkosivut tarjoavat kattavasti tietoa vastuullisesta sijoittamisesta ruotsiksi, englanniksi ei ole tietoa saatavilla (FIM, 2020) Samat tiedot pätevät myös S-Pankin verkkosivuilla. (S-Pankki, 2020)

4.10 Vastuullisen sijoittamisen tuotteiden ja palveluiden vertailu

	Danske Bank	Nordea	Osuuspankki	S-pankki/FIM
Asiakaspalvelu.	Maanantaista torstaihin 8-20, pe 8-18, lauantai 10-16. Sijoitusasiantuntijakeskus maanantaista perjantaihin 8 -18.30.	24/7 vuoden jokaisena päivänä.	Maanantaista perjantaihin 8-19.	Maanantaista torstaihin 9-20 ja perjantaina 9-18. FIM arkisin 9-17.
Kielet.	Suomi, Ruotsi, Englanti.	Suomi, Ruotsi Englanti.	Suomi, Ruotsi, Englanti.	Suomi, Ruotsi.
Vastuullisen sijoittamisen löytymisen helppous verkkosivuilla.	Haastava.	Helppo.	Helppo.	S-Pankki ei saatavilla. FIM Helppo.
Vastuullisen sijoittamisen kattavuus.	Kattavat.	Kattavat.	Kattavat.	S-Pankki Ei saatavilla. FIM kattavat.
Rahastot.	Kaksi.	23.	Neljä.	Viisi.
Asiakaspalvelun kanavat.	Puhelin, Chat.	Puhelin, Chat.	Puhelin.	Puhelin, Chat.

Taulukko 1: Verkkosivujen vertailu

Danske Bankin, Nordean, Osuuspankin ja S-pankin vastuullisen sijoittamisen verkkosivut ovat yhtäläisyyksiltään melko samanlaiset. Jokaisella pankilla on asiakaspalvelu, mistä saa tarpeen mukaan lisätietoja sijoitustuotteista tai palveluista. Yleisimmin pankkien asiakaspalvelu on auki maanantaista perjantaihin. Tästä poikkeuksena Nordea, joka tarjoaa palvelua puhelimitse vuoden jokaisena päivänä. Asiakaspalvelua tarjotaan myös Chatin kautta, paitsi Osuuspankin ja FIM verkkosivuilla.

Vertailtaessa pankkien verkkosivujen vastuullisen sijoittamisen kattavuutta, oli tietoja kaikilla kattavasti saatavilla. Jokaisella pankilla, pois lukien S-Pankilla oli oma sivu vastuullisen sijoittamisen rahastoille ja muulle tiedolle. S-Pankin vastaavat tiedot löytyvät FIM:n verkkosivuilta. Pankkien sivuilla oli kattavat tiedot sekä muun muassa artikkeleita ja YouTube videoita tarjolla aiheesta kiinnostuneille. Eniten vastuullisesta sijoittamisesta tietoa oli saatavilla Nordean verkkosivuilta videoin, artikkeleiden ja tuotteiden muodossa. Jokainen pankki oli kuitenkin selkeästi huomionnut nykypäivän trendin verkkosivuillaan. Kasvava kysyntä vastuullisuudesta on mahdollistanut saatavuuden kuluttajille pankista riippumatta.

Tähän tutkimukseen rajatut pankit tarjoavat asiakaspalvelua sekä suomeksi että ruotsiksi. Tämän lisäksi pankkien verkkosivut ja tieto vastuullisesta sijoittamisesta ovat saatavilla myös edellä mainituilla kielillä. Pankeista Danske Bank, Nordea ja Osuuspankki tarjoaa asiakaspalvelua myös englanniksi. Lisäksi kattavaa tietoa vastuullisesta sijoittamisesta on saatavana myös englannin kielellä.

Pankkien verkkosivujen välillä on myös eroja siinä, kuinka helposti sijoittamisen tuotteet ja erityisesti vastuullinen sijoittaminen on löydettävissä. Pääsääntöisesti tiedot olivat pankkien kohdalla helposti löydettävissä, mutta S-Pankilla ei ollut ollenkaan tietoa saatavilla. S-Pankin kohdalla tiedot löytyvät FIM:n verkkosivuilta helposti. Yksi suurimmista eroista oli se, että Osuuspankin verkkosivuille mentäessä vastuullinen sijoittaminen löytyy heti etusivuilta. Muissa pankeista tieto tulee etsiä säästäminen ja sijoittamisen -osioista.

Tämän lisäksi toinen suuri eroavaisuus oli tarjottujen rahastojen määrässä. Tutkimuksessa mukana olleiden pankkien verkkosivujen kautta oli löydettävissä kahdesta viiteen eri vastuullisen sijoittamisen suoraa rahastoa. Nordeassa näitä oli tarjolla 23 eri vaihtoehtoa. Tämä oli selkeästi eniten.

Taulukko Rahastojen vertailu

	Danske Bank	Nordea	Osuuspankki	S-pankki/FIM
Kolmen vuoden Sharpen luku.	Parvest Aqua -0,01. Climate Impct - 0,02.	Maailmanlaajuiset tähdet 0,43. Kehittyvät tähdet 0,16. Pohjoismaiset tähdet 0,01. Eurooppalaiset tähdet -0,08. Pohjoisamerikkalaiset tähdet 0,33.	OP-Kestävä Maailma -0,3. OP-Ilmasto -0,3. OP-Pudas Vesi 0,0. OP-Vähähiilinen Maailma -0,3.	FIM Kehittyvät Markkinat ESG -0,76. FIM Passiivinen Eurooppa ESG - tietoja ei saatavilla. FIM Passiivinen USA ESG - tietoja ei saatavilla.
Rahastojen juoksevat kulut.	Parvest Aqua 2,20 %. Climate Impact 2,65 %.	Maailmanlaajuiset tähdet 1,83%. Kehittyvät tähdet 1,84%. Pohjoismaiset tähdet 1,85%. Eurooppalaiset tähdet 1,50%. Pohjoisamerikkalaiset tähdet 1,81%.	OP-Kestävä Maailma 1,28 %. OP-Ilmasto 1,86 %. OP-Pudas Vesi 1,86 %. OP-Vähähiilinen Maailma 1,86 %.	FIM Kehittyvät Markkinat ESG 1,90 %. FIM Passiivinen Eurooppa ESG 0,49 %. FIM Passiivinen USA ESG 0,49 %.
Kolmen vuoden tracking error.	Parvest Aqua 5,10. Climate Impact 5,58.	Maailmanlaajuiset tähdet 3,78. Kehittyvät tähdet 5,19. Pohjoismaiset tähdet - tietoja ei saatavilla. Eurooppalaiset tähdet 4,15. Pohjoisamerikkalaiset tähdet 4,99.	OP-Kestävä Maailma 2,3. OP-Ilmasto 3,2. OP-Pudas Vesi 2,6. OP-Vähähiilinen Maailma 2,9.	FIM Kehittyvät Markkinat ESG 3,99. FIM Passiivinen Eurooppa ESG - tietoja ei saatavilla. FIM Passiivinen USA ESG - tietoja ei saatavilla.
Tuotto prosentti kolmen vuoden tarkastelujaksolla.	1) Parvest Aqua 7,45 %. 2) Climate Impact 7,16 %.	1) Maailmanlaajuiset tähdet 9,20%.	1) OP-Kestävä Maailma 2,42 %. 2) OP-Ilmasto 4,76%.	1) FIM Kehittyvät Markkinat ESG 3,98%. 2) FIM Passiivinen Eurooppa

		2) Kehittyvät tähdet 6,97%. 3) Pohjoismaiset tähdet 4,20%. 4) Eurooppalaiset tähdet 2,36%. 5) Pohjoisamerikkalaiset tähdet 4,12%.	3) OP-Puhdas Vesi 7,06%. 4) OP-Vähähiilinen Maailma 3,01%.	ESG. Avattu 1.3.2019, tuottoa ei ole saatavilla. 3) FIM Passiivinen USA ESG. Avattu 10.9.2019, tuottoa ei ole saatavilla.
Tutkimuksessa huomioitujen vastuullisten rahastojen määrä.	Kaksi.	Viisi.	Neljä.	Kolme.
Morningstar vastuullisuusrating.	Parvest Aqua kolme maapallo. Climate impact neljä maapalloa.	Maaailmanlaajuiset tähdet neljä maapalloa. Kehittyvät tähdet viisi maapalloa. Pohjoismaiset tähdet kolme maapalloa. Eurooppalaiset tähdet neljä maapalloa. Pohjoisamerikkalaiset tähdet neljä maapalloa.	OP-Kestävä Maailma viisi maapalloa. OP-Ilmasto kolme maapalloa. OP-Pudas Vesi neljä maapalloa. OP-Vähähiilinen Maailma neljä maapalloa.	FIM Kehittyvät Markkinat ESG neljä maapalloa. FIM Passiivinen Eurooppa ESG kolme maapalloa. FIM Passiivinen USA ESG neljä maapalloa.
Vertailuindeksin tuotto kolmen vuoden tarkastelujaksolla.	1) MSCI World NR EUR 4,94 %. 2) MSCI World Small Cap NR EUR kehitys 2,36 %.	1) MSCI All Country World - Net Return Index 5,86 %. 2) MSCI Emerging Markets Net Return Index 3,34 %. 3) Rahastolla ei ole vertailuindeksiä. 4) MSCI Europe - tuottoindeksi NTR kehitys 3,09 %.	1) Rahastolla ei ole vertailuindeksiä. 2) Rahastolla ei ole vertailuindeksiä. 3) S&P Global Water NR -indeksi 10,23 %. 4) Rahastolla ei ole vertailuindeksiä.	1) MSCI emerging Markets Daily Net 100 % TR EUR 4,09 %. 2) MSCI Europe TR Index 3,08 %. 3) MSCI USA TR Net index 9,32 %.

		5) Russell 3000 NTS (EUR) 7,94%.		
--	--	--	--	--

Taulukko 2: Tutkimukseen rajattujen vastuullisten rahastojen vertailu.

Rahastojen luvut ovat maaliskuulta 2020 ennen koronaviruksen aiheuttamaa voimakasta kurssilaskua.

Taulukosta on huomattavissa, että rahastoissa on yhtäläisyyksiä ja kaikkien pankkien vastuullisten sijoituskohteiden Morningstar vastuullisuusrating ei alita kolmea Morningstar vastuullisuusrating maapalloa. Viiden maapallon rahastoja on saatavilla Osuuspankista ja Nordeasta, mutta neljän maapallon tuotteita on saatavilla kaikista pankeista, jotka ovat tähän tutkimukseen rajattu.

Kaikilla tutkimuksessa mukana olleilla pankeilla on valikoimassaan vastuullisen sijoittamisen tuotteita. Kuitenkin, niiden määrä vaihtelee merkittävästi. Danske Bankin verkkosivujen kautta oli löydettävissä kaksi rahastoa, jotka sijoittavat vastuullisesti. Nordea tarjosi kattavan valikoiman verkkosivuilla, tarjoten yhteensä 23 rahastoa. Vertailuun valittiin vain viisi rahastoa, koska Nordea kertoo verkkosivuilla näiden rahastojen olevan kaikista vastuullisimmat vaihtoehdot. Osuuspankin valikoimasta löytyy yhteensä neljä eri rahastoa vastuulliselle sijoittajalle. S-Pankin sekä FIM:n valikoimassa on viisi rahastoa vastuulliseen sijoittamiseen, mutta tässä vertailussa on käytetty pelkästään rahastoja, jotka sijoittavat osakemarkkinoille. Tämän takia korkorahastot on jätetty pois.

Rahastojen tuottojen vertailussa on käytetty vuotuista tuotto prosenttia. Vertailtaessa tuottoja suhteessa vertailuindeksiin, ovat rahastot tuottaneet hyvin. Kaikilla rahastoilla ei ole vertailuindeksiä, joten näiden vertailu ei tässä tutkimuksessa ole mahdollista. Parhaiten vertailussa olevista tuotteista, jotka ovat ylittäneet yli seitsemän prosentin tuoton ovat saavuttaneet Danske Bankin Parvest Aqua ja Climate Impact, jotka tuottivat myös huomattavasti paremmin kuin vertailuindeksi. Nordean Maailmanlaajuiset tähdet on myös tuottanut indeksiä paremmin. Osuuspankin Puhdas Vesi -rahasto jäi hiukan indeksistä. Huonoiten vertailussa selkeästi pärjäsivät Nordean Eurooppalaiset tähdet, jonka tuotto on ollut vain 2,36 prosenttia. Seuraavaksi huonoiten on pärjännyt OP-Kestävä Maailma 2,42 prosentin tuotolla. On kuitenkin otettava huomioon, että kyseinen rahasto sijoittaa myös korkoihin, joten rahasto ei ole vertailukelpoinen. Tästä voidaan päätellä, ettei Nordean Eurooppa rahasto ole ollut kovinkaan hyvä rahasto tuottojen suhteen. Muut vertailuun otetut rahastot ovat selkeästi olleet myös Nordean Eurooppa rahastoa parempi ratkaisu.

Indeksien vertailu on hankalaa keskenään, koska jokainen vertailuindeksi kuvastaa tietyn markkinan kehitystä. Indeksit kuitenkin antavat tietoa sijoittajille siitä, miten kyseiset markkinat sekä sijoituskohteet indeksin sisällä ovat kehittyneet vertailujaksossa. Pääsääntöisesti vertailussa olevat rahastot, joilla on vertailuindeksi ovat pärjännyt vertailussa. Nordean Eurooppalaiset tähdet ja Pohjoisamerikkalaiset tähdet eivät olet menestyneet halutulla tavalla, kun vertailuindeksit ovat olleet vertailussa parempia. Osuuspankin Puhdas Vesi -rahasto on myös jäänyt vertailuindeksistä, mutta kuitenkin tuottanut lähelle haluttua tavoitetta. Nordean kohdalla on jääty selvästi. S-Pankin ja FIM:n kohdalla ei voida vielä vertailla, koska rahastot ovat avattu 2019, joten kolmen vuoden vertailua ei vielä ole saatavilla.

Yhtenä vertailukohteena tutkimuksessa käytettiin myös rahastojen kolmen vuoden sharpen lukua. Kolmen vuoden tarkkailujaksossa suurimmat sharpen luvut ovat Nordean Maailmanlaajuiset tähdet -rahastolla sekä Pohjoisamerikkalaiset tähdet -rahastolla. Sen sijaan pienimmät luvut olivat S-Pankin Kehittyvät Markkinat ESG -rahastolla sekä Osuuspankin OP-Kestävä Maailma, OP-Ilmasto ja OP-Vähähiilinen Maailma rahastoilla. On muistettava, että OP-Kestävä Maailma rahasto ei myöskään ole tässä kohtaa vertailukelpoinen, koska se sijoittaa 50 prosenttisesti korkoihin. Taulukosta huomaa, että Nordean rahastot ovat tuottaneet parhaiten vertailurahastoista suhteessa sijoitusten riskiin. Lukujen ollessa negatiivinen, kertoo se siitä, että sijoitus on tuottanut huonommin kuin riskitön vaihtoehto.

Rahastoja vertailtaessa otettiin huomioon myös rahastojen vuosittaiset kulut. Kuluissa on jonkin verran vaihtelua pankkien välillä. Selkeästi kuluiltaan alhaisimmat vaihtoehdot löytyvät FIM:ltä 0,49 % vuotuisilla kuluilla. Vastaavasti kaikista kallein rahasto on Danske Bankin Climate impact 2,65 % kululla. Suurimman osan rahastoista vuotuinen kulu on noin 1-2 %. Vastuullisten sijoituskohteiden kulut ovat selvästi hiukan korkeammat kuin muilla rahastoilla.

Tutkimuksessa vertailtiin myös tracking erroria, joka kuvastaa kuinka paljon rahaston tuotto on eronnut vertailuindeksin tuotosta. Suurin tracking error on Danske Bankin tarjoamassa Climate impact -rahastossa ja pienin OP-Puhdas Vesi -rahastossa. Ei vertailukelpoisia rahastoja tracking errorin suhteen olivat OP-Kestävä Maailma korkosijoitusten takia sekä FIM:n Passiivinen Eurooppa ja USA ESG -rahastot, koska kolmen vuoden tracking erroria ei ole vielä saatavilla. Nordean Pohjoismaiset tähdet rahastosta ei myöskään ollut tarvittavia tietoja saatavilla.

5 Johtopäätökset

Tässä luvussa käydään läpi tutkimuksen tulosten johtopäätökset sekä jatkotutkimusehdotukset. Opinnäytetyön tavoitteena oli vertailla neljän suurimman suomalaisen pankin vastuullisen sijoittamisen tuotteita. Tutkimusosuutta varten oli tärkeää selvittää, mitä vastuullisuus tarkoittaa ja mitä sijoittaminen on, sekä millaista vastuullista sijoittamista on myös sijoittajille tarjolla. Vastuullisen sijoittamisen ymmärtäminen oli tärkeää ennen tutkimuksen aloittamista, jotta tutkimuksesta saadaan paras hyöty lukijalle. Tutkimusosiossa ensin käytiin läpi jokaisen tutkimuskohteen tuotteet erikseen, jonka jälkeen tehtyjä taulukoita hyväksikäyttämällä tehtiin vertailututkimus vastuullisesta sijoittamisesta.

Tutkimuksen tuloksista käy ilmi, että pankit ovat huomioineet vastuullisen sijoittamisen verkkosivuillaan kattavasti. Vastuullinen sijoittaminen on tulevaisuuden megatrendi, joten myös pankkien on pystyttävä tarjoamaan etenkin nuorille sijoituskohteita, jotka panostavat vastuullisuuteen. Nuoret sijoittajat ovat erityisen kiinnostuneita siitä, mihin heidän varansa sijoitetaan. Tutkimuksen mukaan sijoittajien ei myöskään tarvitse tinkiä tuotoista vastuullisuuden takia.

Tutkimustuloksista voidaan todeta, että vastuullisen sijoittamisen tuotteet ovat kilpailukykyisiä verrattaessa vertailuindeksien kehitykseen ja sitä kautta rahastoihin, jotka eivät panosta vastuullisuuteen. kolmen vuoden tarkastelujaksolla rahastot ovat tuottaneet yli inflaation, mutta kaikki eivät ole päässeet vertailuindeksien tuottoon. Tutkimuksessa on otettava huomioon, että sijoitusten tuotot ovat kerätty ennen koronaviruksen aiheuttamaa voimakasta markkinaheiluntaa.

Tutkimuksessa käy myös ilmi, että vertailun rahastot ovat keskiarvoa tai sen yli, kun tarkastellaan Morningstar -vastuullisratingia. Vastuullisuusratingin tarkoituksena on kertoa, miten hyvin rahaston yritykset panostavat vastuullisuuteen.

Kaiken kaikkiaan voidaan todeta, että vastuullinen sijoittaminen on ajankohtainen aihe ja kulluttajat haluavat sijoittaa vastuullisesti tuotoista tinkimättä. Sijoittajat haluavat myös sijoittaa vastuullisesti pienentäen oman salkun riskiä. Pankit ovat huomioineet tämän tarjoamalla asiakkailleen laadukasta tietoa verkkosivuillaan sekä useampaa sijoitusvaihtoehtoa.

Vastuullinen sijoittaminen on myös ajankohtaista omassa työssäni sijoitusten parissa varainhoitajana. Asiakkaat ovat yhä enemmän tietoisia vastuullisista sijoituskohteista ja valmiita myöskin kysymään niistä. Kysyinkin muutamalta kollegalta, mitä ajatuksia heillä on vastuullisesta sijoittamisesta. Kysymyksen perustui kahteen kysymykseen: ”Mitä ajatuksia vastuullinen sijoittaminen herättää ja miksi koet sen olevan tärkeää?” sekä ”Uskotko itse vastuullisen sijoittamisen tulevaisuuteen ja mitä hyötyä siitä on asiakkaille?”

Tutkimuksen tutkimusongelman selvittämiseksi osattiin kysyä oikeita kysymyksiä ja tutkia oikeita asioita. Yritysten verkkosivuja, tuotteita ja palveluita vertaamalla saatiin paljon tietoa aiheesta, jolloin tutkimusongelmaan vastaaminen onnistui.

Vastauksista kävi selvästi ilmi, että vastuullinen sijoittaminen on myös kollegoiden mielestä positiivinen asia. Keskusteluissa työkavereiden tai asiakkaiden kanssa nousi selvästi esiin, että myöskin sijoittajat ovat valveutuneempia sekä arvostavat läpinäkyvyyttä. Kollegat Nordeassa ovat huomanneet saman, etenkin nuorten parissa vastuullinen sijoittaminen on tärkeää ja yritysten tulee noudattaa ESG -asioita sekä olla yhteiskunnallisesti kannustavia. Kysyttäessä vastuullisuuden tulevaisuudesta voidaan todeta, että tästä megatrendistä uskotaan tulevan normi lähitulevaisuudessa ja uskotaan siihen, että tulevaisuudessa paremmat tuotot ovat saatavilla vastuullisuuden kautta. On myös kollegoita, jotka uskovat tämän normin tarkoittavan, ettei parempi tuotto muodostu tätä kautta, koska yhteiskunta vaatii hiljalleen jokaiselta yritykseltä vastuullisuutta. Lainsäädännön mahdolliset muutokset sekä sijoittajien odotusten uskotaan myös vaikuttavan siihen, ettei tuotto ole tulevaisuudessa välttämättä parempaa kuin yrityksillä, jotka eivät panosta vastuullisuuteen.

Kysyttäessä, mitä asiakas hyötyy vastuullisuudesta, on vastaus melko yksiselitteinen. Tällä hetkellä uskotaan siihen, että vastuullinen sijoittaminen myös aiheuttaa sijoittajille mielihyvää ja tätä kautta tyytyväisyyttä. Yritysten toimiessa vastuullisesti oikein, voidaan varmasti myös vaikuttaa sijoittajien ostopäätöksiin ja tätä kautta mahdollisesti osakkeen arvon kohoamiseen.

Tätä tutkimusta ei ole toteutettu Nordealle toimeksiantona, vaan nämä keskustelut on käyty omien kollegoideni kanssa aiheesta. Tämä kuitenkin vahvistaa hyvin tutkimuksessa ilmi käyneitä asioita muun muassa siitä, että vastuullinen sijoittaminen on tällä hetkellä pinnalla ja aiheesta käydään paljon keskustelua.

5.1 Tutkimuksen luotettavuus

Laadulliseen eli kvalitatiiviseen tutkimukseen ei ole olemassa yksiselitteistä luotettavuuden arvioinnin ohjetta. Tutkimusta voidaan kuitenkin arvioida kokonaisuutena esimerkiksi sen johdonmukaisuuden perusteella. Laadullisuuden arvioinnissa on useita relevantteja tekijöitä, kuten aineistonkeruu, tutkimuksen kohde ja tarkoitus, tiedonantajat, aineiston analyysi ja tutkimuksen raportointi. (Tuomi & Sarajärvi, 2003. 137-138)

Opinnäytetyön tietoperustana on käytetty erilaisia lähteitä ja lähteen alkuperäiset merkitykset on säilytetty ilman suoraa kopiointia, ellei sitä ole erikseen mainittu. Tutkimusosioon on etsitty tietoa ulkoisilta internetsivuilta, jotka ovat kaikkien nähtävillä. Tämä opinnäytetyö on

kirjoitettu subjektiivisesti ja kirjoittajan omia näkemyksiä on kirjoitettu ainoastaan pohdintaan ja kehittämisehdotuksiin.

Tämä tutkimus on täysin toisen tutkijan toistettavissa ja kaikki opinnäytetyössä käytetyt lähteet ovat kenen tahansa saatavilla. Tutkimuksen uskottavuus perustuu tutkijan hyvään tieteelliseen käytäntöön. Uskottavuus ja eettiset ratkaisut kulkevat käsi kädessä. (Tuomi & Sarajärvi, 2003. 129)

5.2 Jatkotutkimusehdotukset

Opinnäytetyötä tehdessä tutkimuksen aihe rajataan koskemaan tiettyjä aiheita ja raameja, joiden sisällä tutkimus voidaan toteuttaa. Tätä syystä opinnäytetyössä ei ole käsitelty kaikkia aiheeseen liittyviä kysymyksiä. Tutkimuksen edetessä tutkijalla on herännyt kysymyksiä, joita ei ole voinut ottaa huomioon omassa työssään, mutta joita voisi jatkossa vielä tutkia tarkemmin.

Mielenkiintoista olisi saada tutkimustuloksia ulkomaisilta pankeilta ja mitä vastuullisen sijoittamisen tuotteita suuret, ulkomaiset rahalaitokset tarjoavat. Toisaalta jatkotutkimuksessa voisi selvittää, millaisia tuotevalikoimia eri pankkiiriliikkeillä on tarjota piensijoittajille. Tutkimusta voisi laajentaa myös koskemaan muitakin, kuin piensijoittajien tuotteita. Lisäksi tutkimusta voisi laajentaa koskemaan myös muita Suomessa toimivia pankkeja nyt tutkittujen pankkien lisäksi. Vertailussa on käytetty pelkästään pankkien tarjoamia rahastoja ja tämän lisäksi pörssissä on tarjolla myös pörssinoteerattuja ETF -rahastoja, jotka sijoittavat vastuullisuusindeksien mukaan. Jatkotutkimuksessa voisi myös käsitellä pankkien vastuullisen sijoittamisen tuotteiden menestystä sekä pörssinoteerattujen rahastojen menestystä. Tätä kautta saataisiin tietää, miten paljon kulut vaikuttavat myös mahdolliseen tuottoon.

5.3 Opinnäytetyöprosessin ja oman oppimisen arviointi

Oma opinnäytetyöprosessi on alkanut jo vuonna 2018, ainakin ajatuksen tasolla. Tuolloin minulla ei vielä ollut aihetta omaan työhöni ja suuntaviivat olivat todella hakusessa. Olen työskennellyt pankissa vuodesta 2016, joten aiheeni muovautui työni ja mielenkiinnon kohteeni mukaan sijoittamiseen. Omat kokemukset vastuullisessa sijoittamisessa herättivät myös mielenkiintoni opinnäytetyön aiheeksi. Kävin aihetta läpi töissä muutaman kollegan sekä opinnäytetyön ohjaajan kanssa. Sain hyviä vinkkejä työni tekemiseen.

Vuoden 2019 alussa siirryin uuteen työtehtävääni varainhoitajaksi, joka vei aluksi paljon energiaa ja opinnäytetyön tekeminen keskeytyi. Jouduin työn ja koulun ohella myös käymään sijoitusneuvojatutkinnon Aalto yliopistolla sekä opettelemaan paljon uusia asioita liittyen työhöni. Samalla hoidin myös viimeisiä kursseja kasaan opinnoissani. Näin ollen opinnäytetyö oli suunniteltua pidempään tauolla.

Viimein syksyllä 2019 aloitin kirjoittamisprosessin ja päätin, että saan urakan valmiiksi keväällä 2020. Opinnäytetyöni ohjaaja antoi hyviä ohjeita, joiden avulla pääsin kunnolla vauhtiin kirjoittamisen kanssa.

Prosessin aikana opin erityisesti aikatauluttamisen ja oman jaksamisen tärkeyttä. Uusia asioita ei pysty omaksumaan kerralla määräänsä enempää, ja siksi oli tärkeää, että sain muita asioita hoidettua ennen opinnäyteprosessin aloittamista. Näistä suurimpana, joka vaikutti työni tekemiseen, oli APV- sijoitusneuvojatutkinto. Tämä tutkinto on pakollinen varainhoitajan tehtävässä. Hyväksytytutkinnon jälkeen pystyin keskittymään täysillä opinnäytetyön tekemiseen.

Vaikka opinnäytetyöprosessi on ollut minulle raskas, haastava ja pitkä, on se ollut myös opettavainen. Teoriaosuuden kirjoittamisessa opin itse uusia, mielenkiintoisia asioita sijoittamisesta, jotka auttavat minua työssäni. Tutkimusvaiheessa löysin paljon mielenkiintoista uutta tietoa koskien vastuullista sijoittamista. Oli myös mukava vertailla, miten muut pankit panostavat vastuullisuuteen oman työpaikkani lisäksi. Kokonaisuudessaan prosessi on vienyt paljon aikaa ja ollut haastava, mutta opettanut minulle paljon.

Lähteet

Painetut

Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita.

Hotanen, J. Laine, R. & Pietiläinen, S. 2001. Benchmarking-opas: opi hyviltä esikuvilta. Helsinki: Laatukeskus

Kananen, J. 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas - Näin kirjoitan opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Jyväskylä: Suomen Yliopistopaino Oy - Juvenes Print

Knüpfer, S & Puttonen, V. 2014. Moderni Rahoitus 8 painos. Helsinki: Talentum Media Oy

Nasdaq Helsinki. 2016 Opi osakkeet. Helsinki

Ojasalo, K. Moilanen, T. & Ritalahti, J. 2014. Kehittämistyön menetelmät - Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. 3. uudistettu painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Silvola, H & Landau, T. 2019 Vastuullisuudesta ylituottoa sijoituksiin. Helsinki: Alma Talent.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2003. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Kustannusosake-yhtiö Tammi. Helsinki.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 5. uudistettu painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy

Sähköiset

Aktia, 2020. Määritelmät yleisimmin käytetyille tunnusluvuille
<https://www.aktia.fi/fi/saasta-ja-sijoita/rahastot/tunnusluvut>

Bnp Paribas, 2020. Bnp Paribas Climate Impact, viitattu 29.4.2020
<https://www.bnpparibas-am.lu/intermediary-fund-selector/fundsheets/equity/parvest-climate-impact-classic-c-lu0406802339/>

Bnp paribas, 2020. Bnp Paribas Aqua, viitattu 29.4.2020
<https://www.bnpparibas-am.lu/intermediary-fund-selector/fundsheets/equity/bnp-paribas-aqua-classic-c-fr0010668145/>

Businessopas, 2017. Vastuullinen sijoittaminen tuottaa paremmin. Viitattu 7.10.2019
<https://www.businessopas.fi/sijoittaminen-ja-saastaminen/vastuullinen-sijoittaminen-tuottaa-paremmi/>

Chen, J, 2019. Principles for Responsible Investment (PRI). Viitattu 6.10.2019
<https://www.investopedia.com/terms/u/un-principles-responsible-investment-pri.asp>

Danske Bank, 2019. Tietoa pankista. Viitattu 29.9.2019
<https://danskebank.com/fi/tietoa-pankista>

Danske Bank, 2020. Vastuullinen sijoittaminen. Viitattu 7.3.2020
<https://danskebank.fi/sinulle/tuotteet/saastaminen-ja-sijoittaminen/vastuullinen-sijoittaminen>

Finni, 2019. Mitä vastuullinen sijoittaminen tarkoittaa? Viitattu 28.9.2019
<https://www.finsif.fi/mita-se-on/Julkaisemattomat>

FIM, 2019a. FIM yrityksenä. Viitattu 29.9.2019
<https://www.fim.com/fi/fim/fim-yrityksena1/>

FIM, 2020b. Vastuullisuus ja vaikuttavuus. Viitattu 15.3.2020
<https://www.fim.com/fi/vastuullisuus-ja-vaikuttavuus/>

FIM, 2020c. Sijoittaminen ja FIM -rahastot. Viitattu 15.3.2020
<https://www.fim.com/fi/sijoittaminen/fim-rahastot/>

Hale, J, 2016. Morningstar vastuullisuusrating. Viitattu 6.3.2020
<https://www.morningstar.fi/fi/news/148106/morningstarin-vastuullisuusrating.aspx>

Heikkilä, T, 2019. Mikä on indeksi ja miten siihen voi sijoittaa?
<https://www.sijoittaja.fi/36431/mika-on-indeksi-ja-miten-siihen-voi-sijoittaa/>

Heikinheimo, H, 2019. Maailman tärkeimmät indeksit. Viitattu 7.10.2019
<https://www.sijoittaja.fi/136475/maailman-tarkeimmat-indeksit/>

Korpela, E, 2018. Maailman pelastaminen vai lisää riihikuivaa - vastuullinen sijoittaja haluaa molemmat. Viitattu 6.10.2019
<https://yle.fi/uutiset/3-10415260>

Minilex, 2020. Mikä on osakeyhtiö. Viitattu 06.03.2020
<https://www.minilex.fi/a/mik%C3%A4-on-osakeyhti%C3%B6n-osake>

Morningstar, 2019. Eettinen sijoittaminen. Viitattu 28.9.2019
<http://www.morningstar.fi/fi/glossary/100936/eettinen-sijoittaminen.aspx>

Morningstar, 2020a. BNP Paribas funds aqua privilege classic. Viitattu 7.3.2020
<https://www.morningstar.fi/fi/funds/snapshot/snapshot.aspx?id=F00000W3HJ>

Morningstar, 2020b. BNP Paribas funds climate impact privilege classic. Viitattu 7.3.2020
<https://www.morningstar.fi/fi/funds/snapshot/snapshot.aspx?id=F0000000R2>

Morningstar, 2020c. Nordea 1 - Global Stars Equity Fund BP EUR. Viitattu 14.3.2020
<https://www.morningstar.fi/fi/funds/snapshot/snapshot.aspx?id=F00000X9BL>

Morningstar, 2020d. Nordea 1- Kehittyvät tähdet BP. Viitattu 14.3.2020
<https://www.morningstar.fi/fi/funds/snapshot/snapshot.aspx?id=F00000PTWS>

Morningstar, 2020e. Nordea 1 Nordic Stars Equity Fund BP EUR. Viitattu 14.3.2020
<https://www.morningstar.fi/fi/funds/snapshot/snapshot.aspx?id=F00000UDM2>

Morningstar, 2020f. Nordea 1 - European Stars Equity Fund BP EUR. Viitattu 14.3.2020
<https://www.morningstar.fi/fi/funds/snapshot/snapshot.aspx?id=F00000ZRHF>

Morningstar, 2020g. Nordea 1 - North American Stars Equity Fund BP EUR. Viitattu 14.3.2020
<https://www.morningstar.fi/fi/funds/snapshot/snapshot.aspx?id=F00000OC3S>

Morningstar, 2020h. OP-Kestävä Maailma A. Viitattu 14.3.2020
<https://www.morningstar.fi/fi/funds/snapshot/snapshot.aspx?id=F00000XRIT>

Morningstar, 2020i. OP-Ilmasto A. Viitattu 14.3.2020
<https://www.morningstar.fi/fi/funds/snapshot/snapshot.aspx?id=F0GBR04KWR>

- Morningstar, 2020j. OP-Puhdas Vesi A. Viitattu 14.3.2020
<https://www.morningstar.fi/fi/funds/snapshot/snapshot.aspx?id=F00000PADZ>
- Morningstar, 2020k. OP-Vähähiilinen Maailma A. Viitattu 14.3.2020
<https://www.morningstar.fi/fi/funds/snapshot/snapshot.aspx?id=F00000VQAM>
- Morningstar, 2020l. FIM Kehittyvät Markkinat ESG. Viitattu 15.3.2020
<https://www.morningstar.fi/fi/funds/snapshot/snapshot.aspx?id=F0GBR06516>
- Morningstar, 2020m. FIM Passiivinen Eurooppa ESG. Viitattu 15.3.2020
<https://www.morningstar.fi/fi/funds/snapshot/snapshot.aspx?id=F000013FIO>
- Morningstar, 2020n. FIM Passiivinen USA ESG. Viitattu 15.3.2020
<https://www.morningstar.fi/fi/funds/snapshot/snapshot.aspx?id=F0000146FH>
- MSCI, 2020a. MSCI Europe Index. Viitattu 15.3.2020
<https://www.msci.com/documents/10199/f6179af3-b1d1-4df0-8ac9-215451f3ac0a>
- MSCI, 2019a. World Index. Viitattu 7.10.2019
<https://www.msci.com/documents/10199/178e6643-6ae6-47b9-82be-e1fc565ededb>
- MSCI, 2020b. Msci esg leaders indexes. Viitattu 06.03.2020
<https://www.msci.com/msci-esg-leaders-indexes>
- MSCI, 2020c. MSCI USA Index. Viitattu 15.3.2020
<https://www.msci.com/documents/10199/543ede35-09f9-4fa7-84ad-74e6750b2a42>
- Nordea.fi, 2019a. Nordean Synty. Viitattu 6.10.2019
<https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/pankkimuseo.html#tab=Nordean-synty>
- Nordea.fi, 2019b. Yhteenveto Nordeasta. Viitattu 6.10.2019
<https://www.nordea.com/fi/tietoa-nordeasta/keita-olemme/Yhteenveto-Nordeasta/>
- Nordea.fi, 2019c. Nordean historia. Viitattu 6.10.2019
<https://www.nordea.com/fi/tietoa-nordeasta/keita-olemme/nordean-historia/>
- Nordea, 2020d. Mikä on korkorahasto. Viitattu 7.3.2020
<https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/saastaminen-sijoittaminen/rahas-tot/korkorahastot.html>
- Nordea, 2020e. Rahastot, Maailmanlaajuiset Tähdet. Viitattu 8.3.2020
<https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/saastaminen-sijoittaminen/rahas-tot/rahastot-nyt.html>
- Nordea, 2020f. Rahastot nyt, Kehittyvät Tähdet. Viitattu 8.3.2020
<https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/saastaminen-sijoittaminen/rahas-tot/rahastot-nyt.html>
- Nordea, 2020g. Rahastot nyt, Pohjoismaiset Tähdet. Viitattu 8.3.2020
<https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/saastaminen-sijoittaminen/rahas-tot/rahastot-nyt.html>
- Nordea, 2020h. Rahastot nyt, Eurooppalaiset Tähdet. Viitattu 8.3.2020
<https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/saastaminen-sijoittaminen/rahas-tot/rahastot-nyt.html>
- Nordea, 2020i. Rahastot nyt, Pohjoisamerikkalaiset Tähdet. Viitattu 8.3.2020

<https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/saastaminen-sijoittaminen/rahas-tot/rahastot-nyt.html>

Nordea, 2019j. Vastuulliset korkorahastot valtaavat alaa markkinoilla. Cecilia Blomberg, Viitattu 29.4.2020

<https://nordefundsmagazine.fi/artikkelit/vastuulliset-korkorahastot-valtaavat-alaa-markki-noilla>

Nordnet, 2020. vastuullinen sijoittaminen. Viitattu 06.03.2020
<https://www.nordnet.fi/fi/opi-uutta/vastuullinen-sijoittaminen>

Op.fi, 2019a. Tietoa ryhmästä. Viitattu 2.10.2019
<https://www.op.fi/op-ryhma/tietoa-ryhmasta/op-lyhyesti-historia>

Op.fi, 2019b. Puolivuosisikatsaus. Viitattu 2.10.2019
<https://www.op.fi/documents/209474/32334718/OP+Ryhm%C3%A4+puolivuosisikat-saus+H1+2019.pdf/303ffbee-9554-89b2-7047-3be802fd7232>

Osuuspankki, 2020a. OP-Kestävä Maailma. Viitattu 14.3.2020
<https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/rahastot/kaikki-rahastot/op-kes-tava-maailma>

Osuuspankki, 2020b. OP-Kestävä Maailma A. Viitattu 14.3.2020
<https://www.op.fi/tac?did=He-Saa0000004404&cs=dd634641d2ae04f5359005175f9714c87a6c2fe4520b22cf56832c6a3b07dfff>

Osuuspankki, 2020c. OP-Ilmasto. Viitattu 14.3.2020
<https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/rahastot/kaikki-rahastot/op-il-masto>

Osuuspankki, 2020d. OP-Puhdas Vesi. Viitattu 14.3.2020
<https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/rahastot/kaikki-rahastot/op-puh-das-vesi>

Osuuspankki, 2020e. OP-Puhdas Vesi. Viitattu 14.3.2020
<https://www.op.fi/tac?did=He-Saa0000004393&cs=d1c7867a8777dc30af97dc13a3882e78539cfff3a2beb2ccf96adef2e12df487>

Osuuspankki, 2020f. OP- Vähähiilinen Maailma. Viitattu 14.3.2020
<https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/rahastot/kaikki-rahastot/op-vaha-hiilinen-maailma>

Osuuspankki, 2020g. OP-Vähähiilinen Maailma A. Viitattu 14.3.2020
<https://www.op.fi/tac?did=He-Saa0000004417&cs=d04f7560f07448c7a0690ebde5efd4aae996b219794c7282f851aa763e2506e3>

Partanen, L, 2018. Vastuullisuus on taloudellisesti kannattavaa. Viitattu 23.10.2019
<https://www.ecoreal.fi/blog/vastuullisuus-on-taloudellisesti-kannattavaa/>

Pääomasijoittajat, 2020. Mitä on pääomasijoittaminen. Viitattu 7.3.2020
<https://paaomasijoittajat.fi/yrityksille/mita-on-paaomasijoittaminen/>

Pörssisäätiö, 2020. Miksi kannattaa sijoittaa? Viitattu 7.3.2020
<https://www.porssisaatio.fi/sijoituskoulu/miksi-kannattaa-sijoittaa/>

Pörssisäätiö, 2019. Oppitunti 6: Vastuullinen sijoittaminen ja omistaminen. Viitattu 6.3.2020

<https://www.porssisaatio.fi/sijoituskoulu/vastuullinen-sijoittaminen/>

Pörssisäätiö, 2010. Miten korot määräytyvät. Viitattu 7.3.2020

<https://www.porssisaatio.fi/blog/2010/03/04/miten-korot-maaraytyvat/>

Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2006. KvaliMOTV. Viitattu 29.9.2019

https://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L1_2.html

SEB, 2020. Sijoittamisen riskit ja verotus. Viitattu 7.3.2020

<https://seb.fi/yksityisasiakkaat/saasta-ja-sijoita/tietoa-rahastoista/sijoittamisen-riskit-ja-verotus>

Seligson, 2020. Tunnuslukujen määritelmiä. Viitattu 29.4.2020

<https://www.seligson.fi/sco/suomi/sijoitustietoa/tunnuslukujen-maaritelmia/>

Sijoitustieto, 2018. Volatiliteetti. Viitattu 5.4.2020

<https://www.sijoitustieto.fi/volatiliteetti>

Sitra, 2017. Vaikuttavuussijoittaminen kiinnostaa pääomasijoittajia. Viitattu 7.3.2020

<https://www.sitra.fi/uutiset/vaikuttavuussijoittaminen-kiinnostaa-paaomasijoittajia/>

S-Pankki, 2019a. Puolivuosisikatsaus. Viitattu 29.9.2019

<https://dokumentit.s-pankki.fi/tiedostot/s-pankki-puolivuosisikatsaus-2019-fi>

S-Pankki, 2019b. Tämän on S-Pankki. Viitattu 29.9.2019

<https://www.s-pankki.fi/fi/s-pankki-yrityksena/Tama-on-s-pankki/>

S-Pankki, 2020a. FIM Passiivinen USA ESG. Viitattu 15.3.2020

<https://lrs.altusinvestor.com/render/document/released-snapshot/category/18/reference/PUSA/lang/fi>

S-Pankki, 2020b. Säästäminen ja sijoittaminen. Viitattu 15.3.2020

<https://www.s-pankki.fi/fi/saastaminen-ja-sijoittaminen/>

S-Pankki, 2020c. FIM Kehittyvät Markkinat ESG. Viitattu 15.3.2020

<https://lrs.altusinvestor.com/render/document/released-snapshot/category/18/reference/KEHMAR/lang/fi>

S-Pankki, 2020d. FIM Passiivinen Eurooppa ESG A. Viitattu 15.3.2020

<https://www.s-pankki.fi/fi/saastaminen-ja-sijoittaminen/rahastot/fim-passiivinen-eurooppa-esg-a/>

S-Pankki, 2020e. FIM Passiivinen Eurooppa ESG. Viitattu 15.3.2020

<https://lrs.altusinvestor.com/render/document/released-snapshot/category/18/reference/PEUR%20A/lang/fi>

Tilastokeskus, 2020. Kuluttajahintaindeksi kaavio. Viitattu 12.3.2020

https://www.tilastokeskus.fi/tup/suoluk/suoluk_hinnat.html

Vertaileva tutkimus, 2015. Viitattu 2.10.2019

<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/vertaileva-tutkimus>

Kuviot

Kuvio 1: Opinnäytetyön rakenne, sivu 9

Kuvio 2: Tilastokeskus, kuluttajahintaindeksi (Tilastokeskus, 2020), sivu 15

Kuvio 3: Pörssisäätiö, Korkoa Korolle -ilmiön vaikutus (Pörssisäätiö, 2019), sivu 16

Kuvio 4: Pörssisäätiö, talletusten kehitys (Pörssisäätiö, 2019), sivu 17

Kuvio 5: Sijoittajan neljä tärkeintä kysymystä (Puttonen, V & Repo, E. 2011), sivu 18

Kuvio 6: Volatiliteetti - Markkinoiden pelkokerroin. (Sijoitustieto, 2018.), sivu 19

Kuvio 7: Vastuullisen sijoittamisen keskeiset menetelmät. (Silvola, Landau 2019, 33), sivu 22

Kuvio 8: Cumulative Index Performance - Gross Return. (MSCI, 2019), sivu 27

Kuvio 9: Index Performance - Gross Return. (MSCI, 2019), sivu 27

Taulukot

Taulukko 1: Verkkosivujen vertailu, sivu 36

Taulukko 2: Tutkimukseen rajattujen vastuullisten rahastojen vertailu, sivu 38